

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság

Bf.II.5/2021/41. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2022. évi január hó 13. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és a 2022. évi február hó 14. napján nyilvánosan kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt **Terhelt1 és 22 társa** ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 15.B.193/2016/848. számú ítéletének Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

Terhelt1 I. r. vádlott a terhére megállapított valamennyi részesi, az elsőfokú bíróság által bűnsegédként elkövetettként értékelt bűncselekményét helyesen felbujtóként valósította meg.

A Terhelt7 VII. r. vádlott terhére megállapított számvitel rendje megsértése büntettének folytatólagosan elkövetettkénti minősítését mellőzi (2/f. tényállási pont).

A Terhelt14 XIV. r. vádlott terhére rótt 4 rb. költségvetést károsító bűncselekmény közül 1 rb. bűncselekmény helyesen a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és *a (3) bekezdés b)* pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette (1/j. tényállási pont). A terhére rótt 3 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette helyesen 4 rb. bűncselekmény (2/l. tényállási pont).

A pénzbüntetésre, a foglalkozástól eltiltásra, a közügyektől eltiltásra, a feltételes szabadságra, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára és a beszámításra vonatkozó, az alábbiakban külön nem említett rendelkezések érintetlenül hagyása mellett

Terhelt1 I. r. vádlott – mint bünszervezetben elkövető – halmazati büntetését 7 (hét) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre és 8 (nyolc) év közügyektől eltiltásra súlyosbítja, megállapítva, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható;

Terhelt2 II. r. vádlott halmazati büntetését 3 (három) év szabadságvesztésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra enyhíti;

Terhelt3 III. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év szabadságvesztésre, felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti;

Terhelt4 IV. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év 4 (négy) hó szabadságvesztésre, felfüggesztésének próbaidejét 3 (három) évre enyhíti, melyet a végrehajtás elrendelése esetén fogházban kell végrehajtani;

Terhelt5 V. r. vádlott – mint bünszervezetben elkövető – halmazati büntetését 5 (öt) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre és 6 (hat) év közügyektől eltiltásra súlyosbítja, megállapítva, hogy a szabadságvesztést fogházban kell végrehajtani és feltételes szabadságra nem bocsátható;

Terhelt6 VI. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év szabadságvesztésre, felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti;

Terhelt7 VII. r. vádlott halmazati büntetését 1 (egy) év szabadságvesztésre, felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti;

Terhelt8 VIII. r. vádlott halmazati büntetését 3 (három) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra súlyosbítja;

Terhelt9 IX. r. vádlott – mint bünszervezetben elkövető – halmazati büntetését 4 (négy) év szabadságvesztésre enyhíti, megállapítja, hogy azt fogházban kell végrehajtani és feltételes szabadságra nem bocsátható;

Terhelt10 X. r. vádlott halmazati büntetését 2 (kettő) év 4 (négy) hó szabadságvesztésre enyhíti;

Terhelt11 XI. r. vádlott – mint bűnszervezetben elkövető – halmazati büntetését 4 (négy) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre és 5 (öt) év közügyektől eltiltásra enyhíti, megállapítja, hogy azt fegyházban kell végrehajtani és feltételes szabadságra nem bocsátható;

Terhelt12 XII. r. vádlott – mint bűnszervezetben elkövető – halmazati büntetését 3 (három) év 4 (négy) hó szabadságvesztésre enyhíti, megállapítja, hogy azt fegyházban kell végrehajtani és feltételes szabadságra nem bocsátható;

Terhelt13 XIII. r. vádlott halmazati büntetését 2 (kettő) év 6 (hat) hó szabadságvesztésre enyhíti azzal, hogy legkorábban a büntetés fele részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra;

Terhelt14 XIV. r. vádlott esetében a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 3 (három) évre enyhíti;

Terhelt15 XV. r. vádlott esetében a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 4 (négy) évre enyhíti;

Terhelt16 XVI. r. vádlott halmazati büntetését 2 (kettő) év szabadságvesztésre enyhíti;

Terhelt18 XVIII. r. vádlott halmazati büntetését 100 (egyszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti, megállapítva, hogy az így kiszabott 200.000 (kettőszázezer) forint pénzbüntetést kell meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre átváltóztatni;

Terhelt19 XIX. r. vádlott esetében a próbára bocsátás próbaidejét 1 (egy) évre enyhíti.

Terhelt4 IV. r. vádlott vonatkozásában a 400.000 (négyszázezer) forint készpénzt, illetve *Terhelt10 X. r. vádlott* esetében az 1.120.000 (egymillió-egyszázhuszezer) forint készpénzt a vádlottak részére rendeli kiadni azzal, hogy egyúttal a pénzbüntetés és a bűnügyi költség biztosítására visszatartja.

Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a zár alá vétel feloldására, illetve a *Terhelt1 I. r. vádlottat* és *Terhelt9 IX. r. vádlottat* érintő bűnjelek visszatartására vonatkozó ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot azok tekintetében a Be. CVI. Fejezetében szabályozott külön eljárás – Eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében – lefolytatására hívja fel.

Megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság eljárásának befejezéséig helyesen 9.654.479 (kilencmillió-hatszázötvennégyezer-négyszázhetvenkilenc) forint bűnügyi költség merült fel, melyből helyesen Terhelt5 V. r. vádlott 606.120 (hatszázhaty-ezer-egyszázhusz) forintot, Terhelt8 VIII. r. vádlott 382.763 (háromszáznyolcvankettő-ezer-hétszázhatvanhárom) forintot, Terhelt9 IX. r. vádlott 621.600 (hatszázhuszonegyezer-hatszáz) forintot, Terhelt10 X. r. vádlott 430.000 (négy-százharmincezer) forintot, Terhelt12 XII. r. vádlott 502.100 (ötszáz-kettő-ezer-egyszáz) forintot, Terhelt16 XVI. r. vádlott 284.250 (kettő-száznyolcvannégyezer-kettő-százötven) forintot, Terhelt6 VI. r. és Terhelt23 XXIII. r. vádlottak egyetemlegesen 761.400 (hétszázhatvanegyezer-négyszáz) forintot, Terhelt7 VII. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlott egyetemlegesen 658.710 (hatszázötvennyolcezer-hétszáz-tíz) forintot; Terhelt11 XI. r. és Terhelt18 XVIII. r. vádlottak egyetemlegesen 917.400 (kilenc-száz-tizenhétezer-négyszáz) forintot; Terhelt14 XIV. r. és Terhelt19 XIX. r. vádlottak egyetemlegesen 1.016.478 (egymillió-tizenhaty-ezer-négyszázhetvennyolc) forintot; Terhelt15 XV. r. és Terhelt21 XXI. r. vádlottak egyetemlegesen 311.400 (háromszáz-tizenegyezer-négyszáz) forintot, Terhelt7 VII. r., Terhelt16 XVI. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottak egyetemlegesen 168.300 (egyszázhatvannyolcezer-háromszáz) forintot; Terhelt7 VII. r., Terhelt10 X. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottak egyetemlegesen 68.400 (hatvannyolcezer-négyszáz) forintot; Terhelt6 VI. r., Terhelt12 XII. r. és helyesen Terhelt23 XXIII. r. vádlottak egyetemlegesen 145.500 (egyszáznegyvenötezer-ötszáz) forintot; Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r. és Terhelt19 XIX. r. vádlottak egyetemlegesen 99.000 (kilencvenkilencezer) forintot; Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r. és Terhelt17 XVII. r. vádlottak egyetemlegesen 962.000 (kilencszázhatvankettő-ezer) forintot kötelesek az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi Terhelt5 V. r. vádlottat 57.600 (ötvenhétezer-hatszáz) forint, Terhelt6 VI. r. vádlottat 54.000 (ötvennégyezer) forint, Terhelt7 VII. r. vádlottat 32.400 (harminckettő-ezer-négyszáz) forint, Terhelt8 VIII. r. vádlottat 45.720 (negyvenötezer-hétszázhusz) forint, Terhelt9 IX. r. vádlottat 70.152 (hetvenezer-egyszázötvenkettő) forint, Terhelt10 X. r. vádlottat 57.600 (ötvenhétezer-hatszáz) forint, Terhelt11 XI. r. vádlottat 43.200 (negyvenháromezer-kettő-száz) forint, Terhelt12 XII. r. vádlottat 32.400 (harminckettő-ezer-négyszáz) forint, Terhelt14 XIV. r. vádlottat 54.864 (ötvennégyezer-nyolcszázhatvannégy) forint, Terhelt15 XV. r. vádlottat 36.000 (harminchatezer) forint, Terhelt16 XVI. r. vádlottat 18.000 (tizennyolcezer) forint, Terhelt18 XVIII. r. vádlottat 43.200 (negyvenháromezer-kettő-száz) forint, Terhelt19 XIX. r. vádlottat 54.864 (ötvennégyezer-nyolcszázhatvannégy) forint, Terhelt22 XXII. r. vádlottat 34.200 (harmincnégyezer-kettő-száz) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére az államnak.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Pécsi Törvényszék a 2020. évi június hó 18. napján kelt 15.B.193/2016/848. számú ítéletében
- [2] *Terhelt1 I. r. vádlottat* a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 10 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 9 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, valamint 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 6 év szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra és 6 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 20.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 6.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. A 2014. évi május hó 7. napjától a 2014. évi december hó 23. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. További 1 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége és 1 rb. felbujtóként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.
- [3] *Terhelt2 II. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 2 rb. folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette és a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 5 év szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 3.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.
- [4] *Terhelt3 III. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, és a Btk. 403. § (1)

bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy a szabadságvesztést – esetleges végrehajtása esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. További 1 rb. folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége és 1 rb., a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[5] *Terhelt4 IV. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, valamint folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy azt – végrehajtásának elrendelése esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

[6] *Terhelt5 V. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 5 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 10 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, valamint felbujtóként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 5 év szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. További 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

[7] *Terhelt6 VI. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje

megsértésének büntette, valamint közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy azt – a végrehajtás elrendelése esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 1.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

[8] *Terhelt7 VII. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, valamint folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy azt – végrehajtásának elrendelése esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 5.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 1.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

[9] *Terhelt8 VIII. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, valamint folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést fogházban rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

[10] *Terhelt9 IX. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 5 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 10 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 9 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 5 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, valamint felbujtóként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 5 év szabadságvesztésre, 5 év közügyektől eltiltásra, 5 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen

2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. A szabadságvesztésbe beszámította a 2014. évi május hó 7. napjától a 2014. évi június hó 2. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. További 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, és 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[11] *Terhelt10 X. r. vádlottat* a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, valamint folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra, 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.

[12] *Terhelt11 XI. r. vádlottat* 5 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 10 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 3 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette és 4 rb. felbujtóként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 6 év szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra és 6 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 3.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. A szabadságvesztésbe beszámította a 2014. évi május hó 7. napjától a 2014. évi május hó 8. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. További 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége és 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[13] *Terhelt12 XII. r. vádlottat* 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 4 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 7 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 2 rb. a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 4 rb. felbujtóként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette, közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában

meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 4 év szabadságvesztésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 4 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. További 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége és 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

- [14] *Terhelt13 XIII. r. vádlottat* bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 6 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 9 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 1 rb. folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 6 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 2 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. A szabadságvesztésbe beszámította a 2014. évi május hó 7. napjától a 2014. évi május hó 22. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

- [15] *Terhelt14 XIV. r. vádlottat* 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 4 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, 1 rb. folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 3 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést – végrehajtásának elrendelése esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. További 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége és 1 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt emelt vád alól felmentette.

- [16] *Terhelt15 XV. r. vádlottat* bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette és 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette miatt – halmazati büntetésül – 2 év szabadságvesztésre, 2 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést – esetleges végrehajtása esetén – börtönben kell végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.
- [17] *Terhelt16 XVI. r. vádlottat* bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette, 5 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 3 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértésének büntette, 2 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra, valamint 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 2.000.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.
- [18] *Terhelt17 XVII. r. vádlottat* közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt 2 év próbára bocsátotta.
- [19] *Terhelt18 XVIII. r. vádlottat* 2 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette és – a Pécsi Városi Bíróság 9.B.184/2012/3. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátó rendelkezés hatályon kívül helyezése és a próbára bocsátás megszüntetése folytán – további 1 rb. a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 276. §-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége miatt is, halmazati büntetésül 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 400.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.
- [20] *Terhelt19 XIX. r. vádlottat* 3 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt 2 évre próbára bocsátotta.
- [21] *Terhelt20 XX. r. vádlottat* 3 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt 2 évre próbára bocsátotta.

- [22] *Terhelt21 XXI. r. vádlottat* 2 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt 2 évre próbára bocsátotta.
- [23] *Terhelt22 XXII. r. vádlottat* 4 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette és 2 rb. bűnsegédként elkövetett, a Btk. 345. §-ában meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt – halmazati büntetésül – 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg, az így kiszabott összesen 400.000 forint pénzbüntetést – meg nem fizetése esetén – szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni.
- [24] *Terhelt23 XXIII. r. vádlottat* 2 rb. közvetett tettesként elkövetett, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt 2 évre próbára bocsátotta.
- [25] A vádlottak és a gazdasági társaságok vonatkozásában elrendelt zár alá vételeket feloldotta, a NAV Bűnügyi Főigazgatóság Dél-dunántúli Adó Főigazgatósága által *Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r. és Terhelt17 XVII. r. vádlottakkal* szemben 945.798.000 forint és járulékai megfizetése végett bejelentett polgári jogi igényt elutasította.
- [26] A Skft9”, a kft15, a kft16., a kft11 jogi személyek vonatkozásában a pénzbírság kiszabását mellőzte, míg a K&B Security Vagyonvédelmi és Szolgáltató Kft. és a kft3 jogi személyek vonatkozásában az eljárást megszüntette. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

- [27]
- [28] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az *ügyészség Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak* terhére részbeni megalapozatlanság okán eltérő minősítésért és súlyosítás végett jelentett be fellebbezést, a jogorvoslat az érintett vádlottak esetében a zár alá vétel feloldásának mellőzésére és a vagyonelkobzás elrendelésére is irányult.
- [29] Jogorvoslati kérelemmel élt *Terhelt1 I. r. vádlott* a teljes ítélet ellen, *védője* elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés-; *Terhelt2 II. r. vádlott védője* elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés-; *Terhelt3 III. r. vádlott védője* elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés-; *Terhelt4 IV. r. vádlott védője* elsődlegesen bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentés érdekében; *Terhelt5 V. r. vádlott és védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt6 VI. r. vádlott és védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt7 VII. r. vádlott védője* felmentés végett; *Terhelt8 VIII. r. vádlott* a teljes ítélet ellen, *védője* elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért; *Terhelt9 IX. r. vádlott és védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt10 X. r. vádlott védője* a teljes ítélet ellen, valamint a büntetés enyhítése céljából; *Terhelt11 XI. r. vádlott és védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt12 XII. r. vádlott védője* elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében; *Terhelt13 XIII. r. vádlott* a teljes ítélet ellen, *védője* enyhítés végett; *Terhelt14 XIV. r. vádlott* a teljes ítélet ellen, *védője* elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért; *Terhelt15 XV. r. vádlott* a pénzbüntetés mértéke ellen, annak enyhítése érdekében, *védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt16 XVI. r. vádlott és védője* a teljes ítélet ellen, a védő enyhítésért is; *Terhelt18 XVIII. r. vádlott védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt19 XIX. r. vádlott védője* a teljes ítélet ellen; *Terhelt22 XXII. r. vádlott védője* enyhítés érdekében.

- [30] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján az ügyészség fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak esetében a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, és mint bünszervezetben elkövetőt
- [31] - Terhelt1 I. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a zár alá vételek feloldását, valamint rendeljen el vagyoneklobzást;
- [32] - Terhelt2 II. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a zár alá vételek feloldását, valamint az M.I.B.319/2014/215. számú vádmódosításban indítványozottak szerint alkalmazzon vagyoneklobzást;
- [33] - Terhelt3 III. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést és a zár alá vétel feloldását, valamint az M.I.B.319/2014/215. számú vádmódosításban indítványozottak szerint rendeljen el vagyoneklobzást;
- [34] - Terhelt4 IV. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést és a zár alá vétel feloldását, valamint az M.I.B.319/2014/149. számú vádiratban és az M.I.B.319/2014/215. számú vádmódosításban indítványozottak szerint alkalmazzon vagyoneklobzást;
- [35] - Terhelt5 V. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható;
- [36] - Terhelt8 VIII. r. vádlottat hosszabb tartamú, a kiszabott fogház fokozatnál szigorúbb, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a zár alá vétel feloldását, valamint az M.I.B.319/2014/215. számú vádmódosításban indítványozottak szerint rendeljen el vagyoneklobzást (a cím. hrsz.-ú garázsépület, mint zár alá vett vagyon helyébe megváltás folytán az elsőfokú bírósági eljárásban 350.000 forint lépett);
- [37] - Terhelt9 IX. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható;
- [38] - Terhelt10 X. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, mellőzze a zár alá vétel feloldását, valamint az M.I.B.319/2014/215. számú vádmódosításban indítványozottak szerint alkalmazzon vagyoneklobzást;
- [39] - Terhelt11 XI. r. vádlottat hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható;

- [40] - Terhelt12 XII. r. vádlottat pedig ugyancsak hosszabb tartamú, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés-büntetésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje, illetve állapítsa meg, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [41] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [42] A vádlottak védői a nyilvános ülésen bejelentett jogorvoslati kérelmeikkel egyező tartalommal szólaltak fel. Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt9 IX. r. vádlottak védői azonban a büntetés enyhítését is kérték, míg Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt13 XIII. r. és Terhelt18 XVIII. r. vádlottak védői elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezésére tettek indítványt.

- [43] **III.**
- [44] A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján – Terhelt22 XXII. r. vádlott esetében a Be. 590. § (10) bekezdésére is figyelemmel – az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására. A másodfokú bíróság a Be. 590. § (7) bekezdése értelmében hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [45] E felülbírálat terjedelme azonban két okból is korlátozott volt. A Be. 590. § (9) bekezdése alapján nem terjedt ki Terhelt17 XVII. r., Terhelt20 XX. r., Terhelt21 XXI. r. és Terhelt23 XXIII. r. vádlottakra, akik tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett. A Be. 590. § (8) bekezdésére figyelemmel pedig nem voltak tárgyai a másodfokú eljárásnak az elsőfokú bíróság ügyészség által nem sérelmezett felmentő rendelkezési sem, melyek Terhelt1 I. r., Terhelt3 III. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r. vádlottakat és az ítéleti tényállás 1/k. pontjának a kftl.-re vonatkozó részét érintették. Ugyanez vonatkozik a tényállás e pontját a költségvetési csalás tekintetében érintő, a különös részi törvényi egységre figyelemmel tételes felmentő rendelkezéssel nem, mindössze a bűnösség köréből történő kirekesztéssel járó döntésre is. Az ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis kifejezett felmentő rendelkezés hiányában sem tárgya a felülbírálatnak az ítéletnek a büntetőjogi felelősséget meg nem állapító, ügyészségi fellebbezéssel nem támadott része (*BH 2004.174.*).
- [46] A másodfokú bíróság a felülbírálat során észlelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdésének a), c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan: több vonatkozásban hiányos, ellentétes a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve az elsőfokú bíróság megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.
- [47] A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján – figyelemmel a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontjára – az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette. Ennek során a részbeni megalapozatlansággal érintett és általa eltérően megállapított tények tekintetében – a Be. 593. § (2) bekezdésében írt felhatalmazással élve – a bizonyítékokat is az elsőfokú bíróságtól eltérően értékelte.

- [48] *Terhelt I. r. vádlott* személyi körülményei köréből mellőzte annak megállapítását, hogy vagyonát képezi a címl helyrajzi szám alatti, természetben a címl szám alatt található ingatlan 2112/11620 tulajdoni hányadban (*nyomozati iratok 13. kötetének 10151. oldalán található tulajdoni lap tartalma*).
- [49] *Terhelt IX. r. vádlott* korábbi elítélései közül mellőzte a Pécsi Járásbíróság 13.B.452/2014/53. számú ítéletére történő hivatkozást.
- [50] *Terhelt XI. r. vádlottat* a Pécsi Járásbíróság a 2019. évi január hó 31. napján kelt és a Pécsi Törvényszék 3.Bf.101/2019/4. számú határozatával a 2019. évi szeptember hó 17. napján jogerőre emelkedett 14.B.700/2017/38. számú ítéletével helyesen bűnsegédként elkövetett *költségvetési* csalás büntette és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt ítélte 500.000 forint pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltásra. Az elbírált bűncselekmények elkövetési ideje a 2013. évi október hó 1. napjától 2014. évi április hó 30. napjáig terjedő időszakra esik (3).
- [51] Az elsőfokú bíróság ítéletében 4. sorszám alatt szereplő határozattal elbírált bűncselekmények elkövetési ideje a 2012. évi május hó 8. napjától a 2014. évi április hó 22. napjáig eltelt idő. Az elsőfokú bíróság ítéletében írtakat követő, további elítélései:
- [52] A Pécsi Járásbíróság a 2019. évi november hó 4. napján kelt és a Pécsi Törvényszék 3.Bf.49/2020/5. számú határozatával a 2020. évi június hó 16. napján jogerőre emelkedett 3.B.598/2019/3. számú ítéletével 2012. és 2014. között bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 1.500.000 forint pénzbüntetésre ítélte (5).
- [53] A Pécsi Járásbíróság a 2019. évi szeptember hó 19. napján kelt és a Pécsi Törvényszék 3.Bf.297/2019/12. számú határozatával a 2020. évi október hó 27. napján jogerőre emelkedett 14.B.693/2017/42. számú ítéletével a 2013. és 2014. években bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette, hamis magánokirat felhasználásának vétsége és számvitel rendje megsértésének büntette miatt 10 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségének viselése foglalkozástól eltiltásra ítélte (6).
- [54] A Pécsi Járásbíróság a 2020. évi szeptember hó 9. napján kelt és a Pécsi Törvényszék 2.Bf.268/2020/9. számú határozatával a 2021. évi február hó 26. napján jogerőre emelkedett 3.B.293/2020/6. számú ítéletével a 2013-ban és 2014-ben bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 1 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 400.000 forint pénzbüntetésre ítélte (7).
- [55] A Pécsi Járásbíróság a 2021. évi január hó 26. napján kelt és a Pécsi Törvényszék 2.Bf.81/2021/8. számú határozatával a 2021. évi július hó 1. napján jogerőre emelkedett 5.B.3/2021/11. számú ítéletével a 2013-2014. években bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 1.250.000 forint pénzbüntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltásra ítélte (8).
- [56] *Terhelt XIX. r. vádlottat* a Pécsi Törvényszék a 2021. évi december hó 8. napján kelt 22.B.355/2017/579. számú ítéletével – nem jogerősen – bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt, mint bünszervezetben elkövetőt, halmazati büntetésül 4 év 4 hónap szabadságvesztésre, 4 év közügyektől eltiltásra és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A bűncselekményeket 2013 és 2015 között követte el.
- [57] (*Az érintett vádlottak erkölcsi bizonyítványai a másodfokú bíróság iratai között 30/VIII., 30/X., 30/XIII. és 30/XVII. szám alatt.*)

- [58] kft2 helyesen a banknél vezetett bankszámlaszám1 számlaszám alatt bankszámlát, mely a 2014. évi július hó 2. napján lezárásra került.
- [59] A bt1.-t az adóhatóság adószám1 adószám alatt vette nyilvántartásba az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített adószám2 adószám a kft. adószáma volt. A gazdasági társaság vezető tisztségviselője helyesen a 2003. évi november hó 13. napjától a 2007. évi február hó 6. napjáig volt tisztségviselő
- [60] Az ítélet 47. oldalának 9. bekezdését – mely teljes egészében azonos a 7. bekezdéssel – a tényállásból mellőzte.
- [61] A kft3 bank1.-nél vezetett bankszámlájának száma helyesen bankszámlaszám2
- [62] A kft4 helyesen a banknél rendelkezett az bankszámlaszám3 számú bankszámlával.
- [63] A kft5ot az adóhatóság helyesen bankszámlaszám4 szám alatt vette nyilvántartásba.
- [64] A kft5nak a bank2nél vezetett bankszámlájának száma helyesen bankszámlaszám5.
- [65] A kft6. vonatkozásában mellőzte annak megállapítását, hogy székhelye az székhely1 és az székhely2 szám alatt volt. A cég a 2013. évi szeptember hó 24. napjától a 2018. évi augusztus hó 25. napjáig helyesen az székhely3 szám alatti székhelyre volt bejelentve. A bíróság helyesen a 2017. évi január hó 17. napján rendelte el a felszámolását. Felszámolóként az felszámoló1 és felszámoló2 rendelte ki, melynek nevében felszámolóbiztosként felszámoló biztos3 járt el. A felszámolás befejezésének időpontja 2018. augusztus 25. A céget a nyilvántartásból 2018. augusztus 25-én törölték. *(Az érintett gazdasági társaságok cégmásolatai a nyomozati iratok 14. kötetének 11.043-11.658 oldaláig.)*
- [66] Az ítélet 66. oldalának második bekezdésében található felsorolást kiegészítette Terhelt1 I. r. vádlott nevével.
- [67] Az ítélet 67. oldal második bekezdését az alábbiakkal egészítette ki: A cégláncolat legalsó szintjén álló munkaerőkölcsönző gazdasági társaságok ténylegesen nem nyereségszerzés céljából alakultak, valamennyi ügyvezetőjeként olyan személy került bejegyzésre, aki a céggel tényleges gazdasági tevékenységet nem végzett. Azok mintegy fél évig működtek, majd külföldi állampolgár vagy hajléktalan személy ügyvezetése mellett fantomizálódtak és törlésre kerültek. A láncolat középső szintjén található gazdasági társaságok mindvégig adóminimalizáló bevallásokat tettek, olyan alacsony árréssel dolgoztak, amely még a tranzakciós díjakat sem fedezte; létrehozásuk egyedüli célja az volt, hogy a láncolat két végén álló vállalkozó és kölcsönző cégeket távol tartsa egymástól. Mindössze számláztak, adminisztráltak, és tovább utalták a számlákra érkező összegeket. Csak egyetlen, vagy néhány munkavállalóval rendelkeztek. *(Ténymegállapítások az ítélet bizonyítékokat értékelő részében, 179. oldal utolsó előtti bekezdés, 180. oldal utolsó bekezdés és 181. oldal első és második bekezdés.)* A 67. oldal utolsó előtti bekezdésének második mondatát – *(különösen e körülményre figyelemmel, továbbá a bizonyítási eljárás adatai alapján, nem lehetett megállapítani azt, hogy a fenti cégláncolatot Terhelt1 I. r. vádlott hozta volna létre, vagy ő működtette volna és a vádlott-társai az ő utasításai alapján cselekedtek volna – a tényállásból mellőzte.*
- [68] Az ítélet 68. oldal első bekezdésében szereplő vád tárgyává tett tényektől szövegrész helyesen vád tárgyává tett cégektől. Ugyanezen oldal negyedik bekezdésének utolsó tagmondatát – *azonban e körülmények is alátámasztják azt, hogy a cégláncolat létrehozója, irányítója és működtetője nem lehetett Terhelt1 I. r. vádlott –*, mint bizonyítékok mérlegelésének körébe tartozó megállapítást, a tényállásból mellőzte. A hatodik bekezdést kiegészítette azzal, hogy Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak kivétel nélkül Terhelt1 I. r. vádlott hozzátartozói, ismeretségi vagy baráti körébe tartozó személyek, akiket az

alábbiakban leírt cselekmények elkövetésébe ő vont be, cselekményeiket az ő utasításai szerint követték el. Terhelt1 I. r. vádlott állt kapcsolatban az ún. vállalkozó gazdasági társaságok ügyvezetőivel, így Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottakkal, illetve ő tartotta fenn az összeköttetést Terhelt9 IX. r. vádlottal, aki pedig Terhelt5 V. r. és Terhelt11 XI. r. vádlott közbeiktatásával vagy esetenként közvetlenül is Terhelt10 X. r., Terhelt12 XII. r. és Terhelt13 XIII. r. vádlottakkal állt kapcsolatban. Az utolsó előtti bekezdést ugyanakkor kiegészítette azzal, hogy Terhelt9 IX. r. vádlott a kft5.-t is irányította, eljárta a munkavállalókkal megkötött munkaszerződések során, munkabérüket és egyéb járandóságukat kifizette.

- [69] *Az ítélet 69. oldal harmadik bekezdésének első mondatából a terhükre rótt cselekményeket üzletszerűen követték el, figyelemmel arra, hogy szövegrészt, illetve a második mondatot – (a)zonban cselekményük szerveztségének foka, az abban való részvételük jellege nem tette lehetővé a bűnszervezetben való elkövetés megállapítását – mint jogkövetkeztetéseket és jogi indokolást a tényállásból mellőzte.*
- [70] *Az ítélet 72. oldal harmadik sorában a kft7 által 2012-ben kiállított számlák vonatkozásában az áfa összege helyesen 13.544.784 forint (1/b. tényállási pont).*
- [71] *Az ítélet 76. oldalának középső részén a 2013. év vonatkozásában megállapított áfaösszeg helyesen 22.648.111 forint. A kft5.-nek ítélet 86. oldal végén és a 87. oldal elején szereplő számlái közül a 2013. április 20-i keltezésűeket Terhelt9 IX. r. vádlott, a 2016. június 2-i keltezésűeket pedig már Terhelt12 XII. r. vádlott állította ki.*
- [72] *Az ítélet 89. oldal első bekezdéséből mellőzte az kft8.-re, mint számlakiállítóra történő utalást. A vagyoni hátrány összege pedig helyesen 57.324.106 forint (1/c. tényállási pont).*
- [73] *Az ítélet 92. oldalának 3. bekezdését azzal egészítette ki, hogy Terhelt1 I. r. vádlott Terhelt13 XIII. r. vádlotton kívül Terhelt16 XVI. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottaktól átvett valótlán tartalmú számlákat is felhasználta azzal, hogy azokat az általa ügyvezetett Skft9” könyvelésébe beállította (1/d. tényállási pont).*
- [74] *Az ítélet 92. oldalának utolsó bekezdését akként helyesbítette, hogy Terhelt8 VIII. r. vádlott 2012. október 18. napjától 2014 januárjáig volt ügyvezetője a kft9.-nek. Ugyanezen bekezdésből mellőzte annak megállapítását, hogy Terhelt16 XVI. r. vádlott 2012. februártól 2012 júliusáig az kft10 nevében állított ki és adott át számlákat Terhelt8 VIII. r. vádlott részére. Ezzel összefüggésben az ítélet 97. oldalának utolsó bekezdéséből is mellőzte a Terhelt16 XVI. r. vádlottra történő utalást. Az ítélet 98. oldalának első bekezdésében a Skft9” által okozott vagyoni hátrány összege helyesen 219.975.064 forint volt (1/e. tényállási pont).*
- [75] *Az ítélet 99. oldal harmadik bekezdésében a 2012. január és április hónapok közötti időszakban Terhelt2 II. r. vádlott helyesen 11.850.567 forint vagyoni hátrányt okozott (1/f. tényállási pont).*
- [76] *Az ítélet 103. oldal harmadik bekezdésében a Terhelt6 VI. r. vádlott által 2012. október és 2013. november hónap közötti időszakban általános forgalmi adó adónemben okozott összes vagyoni hátrány helyesen 18.892.853 forint. Az ítélet 106. oldal első bekezdésében Terhelt6 VI. r. vádlott ügyvezetésének időszakában a kft11 helyesen általános forgalmi adó adónemben 18.892.853 forint, mindösszesen pedig 22.392.357 forint vagyoni hátrányt okozott helyesen (1/h. tényállási pont).*
- [77] *Az ítélet 114. oldal utolsó bekezdéséből a bűnszervezetet alkotó, illetve a bűnszervezet működéséből adódóan szövegrészeket – mint jogkövetkeztetéseket – a tényállásból mellőzte. E tényállási pont tekintetében Terhelt16 XVI. r. vádlott 2012 júliusában 333.067 forint, míg Terhelt11 XI. r. vádlott 13.015.152 forint vonatkozásában nyújtott szándékosan segítséget Terhelt2 II. r. vádlottnak. Az ítélet 121. oldal második bekezdésében a Terhelt2 II. r. vádlott*

ügyvezetésének időszakában okozott vagyoni hátrány mindösszesen és helyesen 130.799.510 forint volt (*1/j. tényállási pont*).

- [78] Az ítélet 124. oldal első bekezdésében Terhelt2 II. r. vádlott a kft11 ügyvezetőjeként és a bt1., majd Kft. ügyvezetőjeként mindösszesen és helyesen 142.650.077 forint vagyoni hátrányt okozott (*1/l. tényállási pont*).
- [79] Az ítélet 124. oldal második bekezdésében Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a vádlottnak szándékosan segítséget nyújtott ahhoz, hogy szövegrész helyébe a vádlottat rábírta arra, hogy szövegrész került. Az ítélet 124-125. oldalán található táblázat vonatkozásában Terhelt8 VIII. r. vádlott esetében az általános forgalmi adó összege helyesen 219.975.064 forint, Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában a teljes vagyoni hátrány mindösszesen 142.650.077 forint, Terhelt6 VI. r. vádlottnál az általános forgalmi adó összege helyesen 18.892.853 forint, az okozott teljes vagyoni hátrány 22.392.357 forint, Terhelt10 X. r. vádlott vonatkozásában az általános forgalmi adó összege 135.765.097 forint, az általa okozott teljes vagyoni hátrány pedig 161.753.222 forint (*1/m. tényállási pont*).
- [80] Az ítélet 125-126. oldalán található táblázatot illetően Terhelt8 VIII. r. vádlott vonatkozásában az általános forgalmi adó összege 219.975.064 forint. Terhelt2 II. r. vádlottnál az általános forgalmi adó, a személyi jövedelemadó és a járulékok összege a két gazdasági társaságot érintően 142.650.077 forint. Terhelt2 II. r. vádlott esetében a kft12 és Vagyongvédelmi, Magánnyomozói Bt./Kft. összes adóhiánya 130.799.510 forint. Terhelt6 VI. r. vádlottnál az általános forgalmi adó összege 18.892.853 forint, mindösszesen 22.392.357 forint, Terhelt10 X. r. vádlottnál az általános forgalmi adó összege 135.765.097 forint, a személyi jövedelemadóval, illetve a foglalkoztatás után fizetendő járulékokkal együtt pedig összesen 161.753.222 forint (*1/n. tényállási pont*).
- [81] Az ítélet 127. oldalán található táblázat alapján az Terhelt8 VIII. r. vádlott által okozott adóhiány helyesen 219.975.064 forint. Terhelt2 II. r. vádlott esetében a kft12 vonatkozásában az összes adóhiány 130.799.510 forint, a kft12 és a kft17. vonatkozásában Terhelt2 II. r. vádlott ügyvezetésének időszakában az általános forgalmi adó tekintetében okozott adóhiány összesen és helyesen 142.650.077 forint, Terhelt6 VI. r. vádlottnál az általános forgalmi adó vonatkozásában okozott adóhiány helyesen 18.892.853 forint, az összes adóhiány (általános forgalmi adó, személyi jövedelemadó, illetve a foglalkoztatás után fizetendő járulék) pedig 22.392.357 forint, Terhelt10 X. r. vádlott tekintetében az általános forgalmi adó összege helyesen 135.765.097 forint, az okozott teljes adóhiány pedig 161.753.222 forint (*1/o. tényállási pont*).
- [82] Az ítélet 128. oldalán található táblázat szerint Terhelt8 VIII. r. vádlott ügyvezetésének időszakában az általános forgalmi adó hiány összege helyesen 219.975.064 forint, Terhelt2 II. r. vádlottnál a kft12 vonatkozásában az összes adóhiány 130.799.510 forint, a kft12 és a kft17. tekintetében az általános forgalmi adó összege mindösszesen 142.650.077 forint, Terhelt6 VI. r. vádlottnál az általános forgalmi adó összege helyesen 18.892.853 forint, az összes adóhiány erre figyelemmel 22.392.357 forint, Terhelt10 X. r. vádlott ügyvezetésének időszakában az általános forgalmi adó hiány összege helyesen 135.765.077 forint, a teljes adóhiány 161.753.222 forint volt (*1/p. tényállási pont*).
- [83] Az ítélet 129. oldalán lévő táblázat alapján Terhelt6 VI. r. vádlott ügyvezetőségének időszakában a kft17. által okozott adóhiány általános forgalmi adónemben 12.692.336 forint, a teljes adóhiány erre figyelemmel 15.288.553 forint volt. Terhelt4 IV. r. vádlott által okozott adóhiány összege általános forgalmi adónemben pedig helyesen 22.948.789 forint volt (*1/r. tényállási pont*).

- [84] Az ítélet 130. oldalán Terhelt9 IX. r. vádlott ügyvezetőségének időszakában a kft16-t érintően az általános forgalmi adó hiány összege helyesen 1.150.937 forint volt, míg Terhelt10 X. r. vádlott ügyvezetőségének idején helyesen 38.124.959 forint (1/s. tényállási pont).
- [85] Az ítélet 144. oldal második bekezdésében Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében a 2/j. tényállási pontra utalást mellőzte (2/p. tényállási pont).
- [86] Az ítélet 148. oldal harmadik bekezdéséből a bünszervezet által elkövetett szövegrészt, mint jogkövetkeztetést mellőzte (3/c/II. tényállási pont).
- [87] Az ítélet 157. oldalának utolsó bekezdésében Terhelt1 I. r. vádlott mások rábírásával helyesen 659.235.240 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre, míg az általa okozott összes vagyoni hátrány összege helyesen 785.153.240 forint; Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában az okozott vagyoni hátrány összege helyesen 142.650.077 forint; Terhelt5 V. r. vádlott másoknak történő segítségnyújtással helyesen 779.021.240 forint vagyoni hátrány okozásában volt érintett (1/o. tényállási pont), az általa okozott vagyoni hátrány összege pedig mindösszesen 785.153.240 forint; az Terhelt8 VIII. r. vádlott által okozott vagyoni hátrány összege helyesen 219.975.064 forint (1/e. tényállási pont); Terhelt9 IX. r. vádlott másoknak történő segítségnyújtással helyesen 784.002.240 forint, mindösszesen 785.153.240 forint vagyoni hátrány okozásában érintett; Terhelt10 X. r. vádlott vonatkozásában az okozott vagyoni hátrány összege mindösszesen 161.753.222 forint; a Terhelt11 XI. r. vádlott helyesen 785.153.240 forint (1/p. tényállási pont); Terhelt12 XII. r. vádlott 368.416.012 forint (1/r. tényállási pont); Terhelt13 XIII. r. vádlott 233.532.630 forint (1/s. tényállási pont), míg Terhelt16 XVI. r. vádlott helyesen 107.800.487 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre (1/v. tényállási pont).

IV.

- [88]
- [89] Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt teljes, illetve részbeni megalapozatlanságot eredményező hibáktól és hiányosságoktól: teljeskörűen felderített, hiánytalan, iratellenes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést nem tartalmaz, a cselekvőségüket tagadó vádlottak védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.
- [90] Az elsőfokú bíróság nem vétett az eljárása során olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében vagy a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt ún. abszolút, illetve a Be. 609. § (1) bekezdésében nevesített kihatással bíró, ún. relatív eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi felülbírálatának akadályát képezte volna.
- [91] Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett cselekmények háttérét képező és a hasonló jellegű, általános forgalmi adó jogellenes visszaigénylésére, elszámolására irányuló büntető ügyekben korántsem ismeretlen *háromszintű céghálózat* releváns adatait – különös tekintettel az ügyvezetők és a bankszámlák felett rendelkezni jogosult személyek nevének, az ezekben bekövetkezett változásoknak, a felszámolással kapcsolatos eseményeknek, illetve az érintett gazdasági társaságok szerződéses kapcsolatainak a rögzítésére – a fentebb nevesített hiányosságoktól eltekintve helyesen állapította meg.
- [92] Jogszerű helyzetet feltételezve – eltekintve most attól az egyébként szem elől nem téveszthető és az elsőfokú bíróság által is helyesen értékelt körülménytől, hogy a kétszintű (halmozott) munkaerőkölcsönzés a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 216. §-ának (2) bekezdésében írt tilalomra figyelemmel magánjogi (munkajogi) szempontból is jogellenes,

illetve, hogy a kft13 a munkaerőkölcsönzők nyilvántartásába történő bejegyzés hiányában ilyen jellegű tevékenységet egyáltalán nem is végezhetett volna – a céghálózat három szintjén elhelyezkedő gazdasági társaságoknak önálló, egymástól független, egymással jól felismerhető gazdasági érdekből, jogszerű nyereségre törekedve kapcsolatba kerülő szereplőkként kellett volna megjelenniük.

- [93] Az elsőfokú bíróság által rögzített adatok elemzéséből azonban ezzel éppen ellentétes következtetések voltak levonhatók.
- [94] Terhelt1 I. r. vádlott a céghálózat legfelsőbb szintjén elhelyezkedő gazdasági társaságok közül a vádbeli időszakban ügyvezetője volt kft9.-nek, a kft15-ben pedig a bankszámlák felett rendelkezni jogosult személyként járt el. Ezt megelőzően azonban a kft11-nek és a kft16.-nek, valamint a harmadik, tehát a hálózat legalsó szintjén elhelyezkedő kft14.-nek is ügyvezetője volt.
- [95] Terhelt1 I. r. vádlott testvére, Terhelt4 IV. r. vádlott a vádbeli időszakban a fentebb már említett kft15 ügyvezetőjeként, azt megelőzően, 2011. szeptember 11-ig pedig a középső csoportba tartozó kft10 önálló képviselőre jogosult ügyvezetőjeként járt el.
- [96] Terhelt10 X. r. vádlott és testvére, Terhelt9 IX. r. vádlott a kft16. ügyvezetői voltak, testvérük, Terhelt13 XIII. r. vádlott pedig a középső szinten elhelyezkedő kft7 ügyvezetői tisztségét látta el.
- [97] Terhelt6 VI. r. vádlott a legfelső csoporthoz tartozó kft11 ügyvezetőjeként, testvére, Terhelt21 XXI. r. vádlott ugyanezen időszakban a második, középső szinten elhelyezkedő kft10 ügyvezetőjeként járt el.
- [98] Hasonló következtetések levonására adtak alapot az érintett gazdasági társaságok értékesítésének körülményei is. egyéb érdekelt7 ukrán állampolgár lett ugyanis az ügyvezetője 2013. október 30-án mind a középső szinten szereplő kft10-nek, mind pedig a harmadik, legalsó csoportban szereplő kft5.-nek. egyéb érdekelt8 pedig a 2014. augusztus 7-től egyaránt ügyvezetője az első csoportba tartozó gazdasági társaságok közül a kft9.-nek, a kft15-nek, a kft1-nek és a kft3-nek is.
- [99] Tehát már önmagukban a fenti összefonódások is egyértelműen alátámasztják az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy az általa leírt háromszintű céghálózat kialakítása és működtetése tudatos, előre megtervezett tevékenység volt, melynek célja – a legális gazdasági tevékenység látszatának mindenkor fenntartása mellett – a ténylegesen teljesített szolgáltatásokból származó adóköteles bevételek után számítandó általános forgalmi adó, illetve a ténylegesen megvalósult foglalkoztatás után járó közteher megfizetésének elkerülése volt. Következtetési alapot szolgáltatnak azonban Terhelt1 I. r. vádlott kiemelt szerepére is, különös tekintettel arra a további körülményre, hogy a hierarchiában legfelül álló, ún. vállalkozó cégek működését meghatározó további személyek is szinte kivétel nélkül az ő baráti, ismeretségi köréből kerültek ki.
- [100] A vád tárgyává tett cselekmények bizonyíthatósága szempontjából meghatározó jelentősége volt annak, hogy azok két kulcsszereplője – védőik jelenlétében és közreműködésével – már a büntetőeljárás korai szakaszában feltáró jellegű beismerő vallomást tett: *Terhelt9 IX. r. vádlott* 2014. május 29-én és 2014. augusztus 27-én, *Terhelt11 XI. r. vádlott* pedig már 2014. május 8-án. Az események lényeges körülményei vonatkozásában egyező és egymást erősítő előadásukat az eljárás során mindvégig változatlanul fenntartották, de azok a céghálózatban érintett személyek alapján levonható fenti következtetésekkel és az egyéb bizonyítékokkal is teljes összhangban állnak. Vallomásaik hitelt érdemlőségének értékelésekor nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy saját cselekvőségük teljeskörű feltárásán túlmenően hozzátartozóik – *Terhelt10 X. r.*, *Terhelt13 XIII. r.* és *Terhelt18 XVIII. r. vádlottak* – szerepét is részletesen bemutatták. Hasonlóképpen azt sem, hogy a múltbeli eseményeket

mértéktartóan adták elő, más személyeket terhelő adatokat pedig csak akkor közöltek, ha azokról személyes tudomásuk volt.

- [101] A teljes rendszer működését felvázoló vallomásaik súlyosan terhelő jellegűek voltak Terhelt1 I. r. vádlottra nézve. Emellett a Terhelt9 IX. r. vádlott által elmondottak Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottakra, a Terhelt11 XI. r. vádlott által előadottak pedig Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottakra is. Utóbbi vádlottakat mindketten Terhelt1 I. r. vádlottól függő, az ő utasításait követő, önálló döntéshozatalra azonban jobbára képtelen személyekként írták le.
- [102] További közös jellemzője volt a két vádlott beismerő vallomásának, hogy a háromszintű céghálózat működését is részletesen bemutatták. Azonos tartalmú előadásuk szerint Terhelt1 I. r. vádlott állt kapcsolatban az ún. vállalkozó gazdasági társaságok ügyvezetőivel, így Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottakkal, illetve ő tartotta a kapcsolatot Terhelt9 IX. r. vádlottal, aki pedig Terhelt5 V. r. és Terhelt11 XI. r. vádlott közbeiktatásával vagy esetenként közvetlenül is Terhelt10 X. r., Terhelt12 XII. r. és Terhelt13 XIII. r. vádlottakkal állt összeköttetésben.
- [103] Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak által elmondottakat, azok rájuk nézve terhelő tartalmát mindenben megerősítette, illetve elismerte *Terhelt10 X. r. és Terhelt13 XIII. r. vádlott is.*
- [104] Terhelt10 X. r. vádlott vallomásában Terhelt9 IX. r. és Terhelt5 V. r. vádlottakra utalt, mint akiktől utasításokat kapott, illetve Terhelt1 I. r. vádlottra, aki pedig Terhelt5 V. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakat utasította. Terhelt13 XIII. r. vádlott Terhelt1 I. r. vádlottra, illetve rajta kívül Terhelt2 II. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt8 VIII. r. vádlottakra tett terhelő vallomást. Utóbbiakat Terhelt1 I. r. vádlottal közvetlen kapcsolatban álló és neki alárendelt személyekként említve.
- [105] Ezek a terhelő vallomások – melyek az elsőfokú ítélet vádlottak védekezését ismertető részében nem, vagy csak hiányosan kerültek rögzítésre – gyakorlatilag egybehangzóan mutatták a vádlottak közötti kapcsolat jellegzetességeit, a három szinten elhelyezkedő céghálózat létrehozásának és működtetésének célját, a legalsó szinten lévő társaságok váltakozásának és „értékesítésének” elveit, az azok működtetésében ténylegesen vagy színleg szerepet vállaló személyeket, de még az irodák időről-időre más helyre történő költöztetésének előírását is.
- [106] A saját szerepüket illetően *Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt17 XVII. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r., Terhelt20 XX. r., Terhelt21 XXI. r., Terhelt22 XXII. r. és Terhelt23 XXIII. r. vádlottak* ugyancsak hasonló tartalmú nyilatkozatokat – legalábbis ténybeli beismerő vallomást – tettek az eljárás során. Az általuk elmondottak ugyancsak megfelleltethetők voltak Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., valamint Terhelt13 XIII. r. vádlottak vallomásainak mind a saját, mind pedig e vádlottak cselekvőségét feltáró részével.
- [107] *Terhelt7 VII. r. vádlott* bűnösségének tagadása mellett ugyancsak terhelő vallomást tett mind saját magára, mind pedig Terhelt2 II. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakra, de Terhelt1 I. r. vádlottra is, utóbbit irányító személyként tüntetve fel. *Terhelt8 VIII. r. vádlott* is tett Terhelt1 I. r. vádlottra a büntetőeljárásban terheltként nem szereplő testvérén, egyéb érdekelt9on keresztül – közvetetten – terhelő előadást, utalva arra, hogy egyéb érdekelt9 aláírásbélyegzővel elolvasás nélkül bélyegzett iratokat.
- [108] Terhelt3 III. r. vádlott az egybehangzó adatok szerint az ügy szereplői közül kizárólag Terhelt1 I. r. vádlottat ismerte, ezért nyilvánvalóan csak az ő közreműködésével kerülhetett szerződéses kapcsolatba az érintett gazdasági társaságokkal.
- [109] A bűncselekmények elkövetését mindvégig tagadó Terhelt5 V. r. vádlottra a fentebb már említettekén túlmenően Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt17 XVII.

r. és Terhelt21 XXI. r. vádlott is terhelő előadást tett. Ez is azt bizonyította, hogy a céghálózat első szintjén szereplő kft11 ügyvezetője ugyancsak tevékenyen részt vett a második, illetve harmadik sorban szereplő gazdasági társaságok jogellenes tevékenységének szervezésében, előmozdításában is.

- [110] További lényeges körülmény volt, hogy az egyes gazdasági társaságok könyvelését, adminisztratív feladatait ellátó személyek, így tanú2, tanú3, tanú4, illetőleg tanú8 vallomásai is megerősítették a Terhelt1 I. r. vádlott megkülönböztetett szerepére vonatkozó fentebb értékelt bizonyítékok tartalmát.
- [111] Így a kft11 könyvelője, tanú2 elmondta, hogy Terhelt1 I. r. vádlott több alkalommal járt az irodában, és mindvégig kizárólag Terhelt5 V. r. vádlottal tartotta a kapcsolatot. Erről számolt be tanú3 is, aki ugyancsak többször látta a kft7 irodájánál Terhelt1 I. r. vádlottat, aki a parkolóban Terhelt5 V. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakkal beszélgetett.
- [112] tanú17t Terhelt1 I. r. vádlott vette fel – bár a felvétel időpontjában nem ő volt a kft16. ügyvezetője –, illetve utasításokat is adott a számára. Hasonló tartalmú nyilatkozatot tett tanú8 is, amikor arra utalt, hogy Terhelt1 I. r. vádlott magyarázta el a teendőit, illetve mutatta meg azt a számítógépes programot, amelyet alkalmaznia kellett.
- [113] Az üggyel összefüggésbe hozható bizonyítási eszközök felderítése érdekében a nyomozó hatóság bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést is folytatott Terhelt1 I. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak vonatkozásában. A bűnüldözési célból folytatott titkos adatszerzés igénybevétele összhangban állt a jogszabályi előírásokkal, illetve a bírói engedélyhez kötött eszközök felhasználhatóságával szemben támasztott feltételekkel.
- [114] A titkos adatszerzés körében közzétett beszélgetéseket az elsőfokú bíróság felsorolás szintjén rögzítette az ítéletében, az egyes közleményekben elhangzottakat azonban külön nem értékelte, mindössze egy összegző megállapítást tett, mely szerint a titkos adatszerzés eredménye alátámasztotta a cégláncolat működését feltáró vádlottak vallomásait, azonban Terhelt1 I. r. vádlott irányító-szervező szerepére semmilyen bizonyítékot nem tartalmazott.
- [115] Kétségtelen, hogy a lehallgatott beszélgetések főként Terhelt11 XI. r. és Terhelt5 V. r. vádlott között, illetve részben Terhelt9 IX. r. vádlott között zajlottak, és a cégláncolat középső és alsó szintje közötti pénzmozgásokra, pénzfelvételekre vonatkoztak. Ugyanakkor Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlott beismerő vallomásával összhangban a cégláncolat működésére, okiratok tartalmának egyeztetésére, különböző pénzüsszegek rendelkezésre bocsátásának az időzítésére, a gazdasági társaságok értékesítésére is utaltak, olyan mozzanatokra, melyekből áttételesen Terhelt1 I. r. vádlott vezető szerepére is következtetni lehetett.
- [116] Miután *Terhelt6 VI. r. vádlott* az eljárás során vallomást egyetlen alkalommal sem tett, a fenti bizonyítékokkal ellentétes tartalmú védekezést mindössze Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., valamint Terhelt5 V. r. vádlottak terjesztettek elő. Helyesen járt el azonban az elsőfokú bíróság, amikor védekezésükkel szemben a három szintű cégszerkezet kialakításának célját, működési elveit és az abban közreműködő személyek cselekvőségét a fentebb részletezett bizonyítékokra alapította.
- [117] Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt is, hogy a saját szerepükre nézve ténybeli beismerő vallomást tett, azonban büntetőjogi felelősségüket el nem ismerő Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottak cégalapításban, számlák kiállításában, illetve a gazdasági társaságok értékesítésében való érintettségére is számos bizonyíték utal, melyek tartalmából nemcsak szerepvállalásukra, de rosszhiszeműségükre is megnyugtatóan következtetni lehetett.
- [118] A másodfokú határozatban teljeskörűen nem is érintett, nagyszámú és egyező tartalmú, megnyugtató bizonyító erővel rendelkező bizonyítékokra figyelemmel szóba sem kerülhetett a további bizonyítás lefolytatásának a szükségessége. Az elsőfokú bíróság tehát helyesen járt el,

amikor a egyéb érdekelt10 tanúkenti kihallgatását, könyvszakértő kirendelését, illetve Terhelt1 I. r. és Terhelt4 IV. r. vádlott szembetegségének ismételt orvosszakértői vizsgálatát célzó bizonyítási indítványokat elutasította.

[119]

V.

- [120] Mindenekelőtt hangsúlyozni szükséges, hogy a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásnak a Be. 593. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti *kiegészítésére*, illetve *helyesbítésére*, nem pedig a c) pontjában szabályozott eltérő tényállás megállapítására került sor. A két jogintézmény megkülönböztetésében, elhatárolásában a bírói gyakorlat évtizedek óta következetes. Ennek lényege, hogy a különbségtétel alapja nem mennyiségi, hanem minőségi kérdés; akár sok oldalnyi korrekció is minősülhet kiegészítésnek, helyesbítésnek, illetve akár csak néhány mondatot, szót érintő változtatás is ellentétes tényállás megállapításának. Az elhatárolás szempontjából kizárólag annak van jelentősége, hogy a módosítások illeszkednek-e az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás gondolatmenetébe, logikai rendjébe, vagy azzal ellentétes, összeegyeztethetetlen tartalommal bírnak és a bűnösség kérdésében is ellentétes döntést eredményeznek. Márpedig jelen esetben a tényállás revíziója – az alábbiakban még részleteiben is érintett okokból – a büntetőjogi felelősség körét egyik vádlott vonatkozásában sem érintette.
- [121] A tényállás helyesbítésének, illetve kiegészítésének indokai a következők voltak.
- [122] Az ingatlannyilvántartás közhiteles adatai alapján mellőzni kellett Terhelt1 I. r. vádlott vagyoni körülményei köréből annak megállapítását, hogy tulajdonát képezi a cím1 szám alatti ingatlan 2112/11620 tulajdoni hányada.
- [123] A Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Kivételt mindössze a – jelen esetben jelentőséggel nem bíró – visszaesés és az ahhoz fűződő hátrányos jogkövetkezmények képezhetnek. Ez okból Terhelt9 IX. r. vádlott korábbi büntetései közül mellőzni kellett az erkölcsi bizonyítványából már törölt elítélésre, a Pécsi Járásbíróság 13.B.452/2014/53. számú ítéletére történő utalást (*BH 2019.154. és IH 2021.108. számú eseti döntések*). Ugyanakkor Terhelt11 XI. r. vádlottat időközben további négy-, Terhelt19 XIX. r. vádlottat pedig további egy alkalommal elmarasztalták, az ezekkel kapcsolatos adatok rögzítése sem volt mellőzhető. Helyesbíteni kellett továbbá Terhelt11 XI. r. vádlott korábbi büntetései közül a Pécsi Járásbíróság 14.B.700/2017/38. számú ítéletével elbírált bűncselekmény elnevezését. Két korábbi elítélése kapcsán pedig az elkövetés idejének is jelentősége volt, ezért ezek pótlólagos feltüntetése is szükségessé vált.
- [124] A gazdasági társaságokat érintő elírásokat, téves adatokat a cégmásolatok tartalma alapján helyesbítette a másodfokú bíróság.
- [125] A bírói ténymegállapítás nemcsak fizikai jellegű tények, történések feltárására és rögzítésére terjed ki, hanem belső történések, ún. tudati tények tisztázására és megállapítására is. Az elkövetői tudattartalom tényállásban történő feltüntetését azonban élesen el kell határolni a bírói tevékenység egy másik szintjétől, a megállapított fizikai és tudati tények jogi értékelésétől. Míg a tényfelderítési kötelezettség keretében a különböző tartalmú bizonyítékok egybevetése, megszerzésük törvényességének vizsgálata, bizonyító erejüknek a logika szabályai szerinti mérlegelése, majd ennek eredményeként múltbeli események, állapotok

rekonstruálása történik, addig a jogi értékelés a valónak már elfogadott fizikai és tudati tények jogi normával való egybevetését, a törvény szövegének való megfeleltetését jelenti.

- [126] A fenti megkülönböztetés eljárásjogi következménye egyfelől az, hogy a kétféle tevékenység helyes határozatszerkesztés esetén a bírói ítéletben is elkülönül, az első az ügydöntő határozat Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában, a második pedig az e) pontjában szerepel. Követelmény másfelől az is, hogy a pontos elhatárolhatóság érdekében a ténymegállapítások ne a törvény általános vagy különös részében szereplő jogi kategóriák vagy fogalmak formájában, hanem konkrét – fizikai és tudati – tények leírásában, illetve rögzítésében jelenjenek meg.
- [127] Mindennek azért is van kiemelt jelentősége, mert az elsőfokú bíróság ténymegállapításai – mind a fizikai, mind a tudati tények tekintetében – a másodfokú eljárásban a fentebb részletezettek szerint már csak a Be. 593. § (1) bekezdésének a), b) és c) pontjai, tehát az elsőfokú bíróság ténybíróági helyzetét, bizonyítási tevékenységét védő garanciális szabályok keretei között változtathatók meg. Az elsőfokú bíróságnak az általa megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetései azonban ilyen védelemben nem részesülnek, azokat a másodfokú bíróság korlátozás nélkül felülbíráhatja (*BH 2005.167. számú eseti döntés*).
- [128] A tényállás kiegészítésének, illetve helyesbítésének egyik további oka éppen az volt, hogy az elsőfokú bíróság határozatának szerkesztése során nem a fenti elvek szem előtt tartásával járt el, illetve ítéletének indokolásában keverednek a Be. 561. § (3) bekezdésének c), d) és e) pontja szerinti szerkezeti elemek: a ténymegállapítások a bizonyítékok értékelésével, illetve a jogkövetkeztetés levonásával és a jogi indokolással. A teljesség igénye nélkül jogkövetkeztetés található a történeti tényállásban a 69. oldal 3. bekezdésében, a 114. oldal utolsó bekezdésében és a 148. oldal első bekezdésében, de számos más helyen is jogi kategóriák – üzletszerűen, bünszervezetben, szándékosan stb. – tényállásban történő szerepeltetésével. Az utóbb jelzett két esetben ráadásul a vádirati tényállás szó szerinti átvétele folytán olyan jogkövetkeztetések váltak az elsőfokú bíróság történeti tényállásának részévé, melyek az ügyészség jogi álláspontját tükrözték, és ellentétben állnak az ítélet jogi indokolásában kifejtett jogkövetkeztetéssel. (*A bünszervezetet alkotó vádlottak szándéka szerint, illetve a bünszervezet által elkövetett cselekmények leplezése érdekében, noha az elsőfokú bíróság egyik vádlott vonatkozásában sem állapított meg bünszervezetben való elkövetést.*) Bizonyítékok értékelése található továbbá a tényállásban (88. oldal 4. bekezdés), ténymegállapítás a bizonyítékok mérlegelése körében (179. oldal utolsó előtti bekezdés, 180. oldal utolsó bekezdés, 181. oldal 1. és 2. bekezdés), illetve bizonyítékok mérlegelése a jogi indokolásban (217. oldal 2., 4., 5. és 6. bekezdés).
- [129] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem a helyes határozatszerkesztés szerinti részében szereplő megfogalmazásokat a tényállásból mellőzte, illetve éppen ellenkezőleg, az ítélet megfelelő szerkezeti egységébe, tehát a történeti tényállásba illesztette be.
- [130] A Be. 593. § (2) bekezdésének a 2021. évi január hó 1. napjától hatályos szövege szerint a másodfokú bíróság a megalapozatlansággal érintett, és általa eltérően megállapított tények tekintetében a bizonyítékoknak az elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésére is jogosult. Hangsúlyozni szükséges, hogy ez a jogosultság nemcsak az *eltérő tényállás megállapítására*, hanem *a tényállás kiegészítésére és helyesbítésére* is vonatkozik, tekintettel arra, hogy a törvény idézett szövege nem *eltérő tényállást*, hanem *eltérő tény*t említ. (*Büntetőeljárás jog. Kommentár a gyakorlat számára, a Be. 593. §-ához fűzött magyarázat, 3. pótlás 1202. oldal.*)
- [131] A másodfokú bíróság ezzel a lehetőséggel annak az ellentmondásnak a feloldása érdekében élt, mely az elsőfokú bíróság Terhelt I. r. vádlottnak az egész cselekménysorozatra kiterjedő kezdeményező, vezető szerepének bizonyítatlanságában megnyilvánuló ténymegállapításai, illetve a fentebb a IV. pontban részletesen ismertetett – a háromszintű céghálózat személyi összetételéből levonható következtetések, a minden más vonatkozásban az elsőfokú bíróság

által is szavahihetőnek talált vádlottak és tanúk vallomásai, a titkos adatszerzés anyaga – bizonyítékok tartalma, valamint az elsőfokú bíróság azon jogkövetkeztetése között állt fenn, hogy ugyanakkor Terhelt1 I. r. vádlott büntetőjogi felelősségét – bűnsegédként – valamennyi nem általa ügyvezetett gazdasági társaság jogellenes általános forgalmi adó visszaigénylésével, illetve elszámolásával, személyi jövedelemadó és járulék be nem fizetésével kapcsolatban megállapította. Ezek a bizonyítékok ugyanis kivétel nélkül arra vonatkoztak, hogy a tervszerűen és célorientáltan felépített és működtetett rendszerben Terhelt1 I. r. vádlott központi és döntési helyzetben lévő személy volt vádlott-társaihoz, illetve azok egy részéhez viszonyítva.

- [132] Ezért a másodfokú bíróság – korrigálva tehát ebben a vonatkozásban az elsőfokú bíróság súlyosan okszerűtlen bizonyítékokat értékelő tevékenységét is – a Terhelt1 I. r. vádlott irányító-kezdeményező szerepére vonatkozó megállapítással a tényállást kiegészítette, az ezzel ellentétes tartalmakat pedig mellőzte, illetve ugyanilyen okból a *segítséget nyújt* elkövetési magatartás helyébe a *rábír* elkövetési magatartást rögzítette. Hangsúlyozandó, hogy a Terhelt1 I. r. vádlott fentiek szerint helyesbített szerepvállalását – szemben az elsőfokú bíróság téves ténybeli következtetésével – nem zárja ki az a körülmény sem, hogy az így létrehozott céghálózat Terhelt1 I. r. vádlott letartóztatása után is tovább működött, illetve más gazdasági társaságok részére is állított ki valótlan tartalmú számlákat.
- [133] A tényállás helyesbítésének további számottevő részét az egyes vádlottakat érintő, az elsőfokú bíróság által tévesen meghatározott elkövetési értékek pontosítása tette ki.
- [134] Ennek indokaként azt szükséges hangsúlyozni, hogy a megalapozott gyanú közlését tartalmazó jegyzőkönyvek, a vádirati tényállás, de az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak összessége, illetve ítéletének bűnösség megállapítására és a cselekmények minősítésére vonatkozó része alapján is nyilvánvaló, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak esetében – különböző elkövetői alakzatokban – teljes körű, a költségvetést károsító valamennyi bűncselekményt és az okozott teljes vagyoni hátrányt érintő marasztalásra került sor. Büntetőjogi felelősségüket tehát az elsőfokú bíróság azokban a bűncselekményekben is megállapította, amelyeknek a tetteseik nem ők voltak.
- [135] Az elsőfokú bíróság azonban mindezekkel ellentétben a tényállás 1/n. pontjában (elsőfokú ítélet 125-126. oldal) szereplő táblázat utolsó elemét – a kft16. kapcsán Terhelt10 X. r. vádlott cselekvőségét, 136.772.125 forint vagyoni hátrányt – nyilvánvaló számítási hiba vagy tévedés folytán, a későbbiek során a táblázatban feltüntetett valamennyi gazdasági társaság felhasználásával okozott, összesített vagyoni hátránnyal azonosította, és ítéletének 157. és 158. oldalán Terhelt1 I. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottakra, mint részesekre vonatkozó teljes vagyoni hátrány összegét ennek alapulvételével állapította meg.
- [136] Ezen túlmenően több esetben ugyancsak nyilvánvaló elírás, illetve számítási hiba tette szükségessé a vagyoni hátrány összegének helyesbítését, illetve annak pontos rögzítését is, hogy Terhelt8 VIII. r. vádlott a 2012. évi október hó 18. napjától volt a Skft9” ügyvezetője. Ezzel összefüggésben pedig mellőzni kellett a tényállásból, hogy Terhelt16 XVI. r. vádlott 2012. februártól 2012. júliusáig az kft10 nevében állított ki és adott át számlákat Terhelt8 VIII. r. vádlottnak.
- [137] Mindez egyúttal azt is jelentette, hogy Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottak vonatkozásában alapvetően más elkövetési értékeket kellett figyelembe venni, mint amelyek az elsőfokú bíróság ítéletének 157-158. oldalain szerepelnek.
- [138] A másodfokú bíróság ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy a tényállásnak a szóban forgó vádlottak által okozott vagyoni hátrány összegét érintő helyesbítése a büntetőjogi felelősség kereteit egyik vádlott tekintetében sem érintette. Az elsőfokú bíróság ebben a vonatkozásban

sem felmentő, sem pedig a bűnösség köréből kirekesztő rendelkezést nem hozott, illetve a költségvetést károsító bűncselekmények minősítésére is a vádirati tényállásnak, illetve az ott és az ítéleti tényállás egyéb részeiben megfogalmazott elveknek megfelelően került sor. Ezért a másodfokú bíróság a nyilvánvaló elírásokat és számítási hibákat a Be. 590. § (8) bekezdésében írt korlátok nélkül helyesbíthette; annak ellenére tehát, hogy a tényállás szóban forgó hiányosságait az ügyészség nem észlelte és fellebbezésében nem is sérelmezte.

- [139] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

- [140] VI.

- [141] E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottak büntetőjogi felelősségére.

- [142] A felmentést célzó jogorvoslati kérelmek tehát nem voltak megalapozottak.

- [143] A Btk. időbeli hatályának vizsgálatával kapcsolatban az elsőfokú bíróság mindössze egy rövid, indokolás nélküli megállapítást tett, mely szerint a vádlottak bűncselekményeit az azok elbírálásakor hatályos törvény alkalmazásával bírálta el. Álláspontjával a másodfokú bíróság nem értett egyet.

- [144] Az eljárás tárgyát képező költségvetést károsító, a közbizalom elleni bűncselekmények, de a számvitel rendje megsértése büntetnének a szabályozása sem változott az elkövetésük és jogerős elbírálásuk közötti időszakban. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott anyagi jogi szabályok közül módosult azonban a bünszervezet fogalmának a meghatározása [Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja], illetve a vagyoneklobzást érintő több rendelkezés (Btk. 74-75. §-ai).

- [145] A vagyoneklobzás szabályainak változása a bűncselekmények elbírálását érdemben nem befolyásolta. A bünszervezet új meghatározása azonban a fogalmi elemek egy részének újra fogalmazásával szigorúbb feltételeket támasztott a jogintézmény megállapíthatósága tekintetében, ami a büntető törvény időbeli hatálya szempontjából felvetheti a kedvezőbb elbírálás lehetőségét, tehát a Btk. 2. § (2) bekezdésének előtérbe kerülését, az elbíráláskor hatályos új büntető törvény visszaható hatályú alkalmazását.

- [146] A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban jelen esetben erre mégsem kerülhetett sor. Ennek a megfelelő helyen részletesebben is kifejtendő oka röviden az, hogy a másodfokú bíróság által bünszervezetben elkövetőként elítélt Terhelt1 I. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak magatartása a jogintézmény elbíráláskor hatályos szigorúbb feltételeknek is megfelelt volna, míg az ügyészség által ugyancsak bünszövetségben bűnelkövetőként megvádolt Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt8 VIII. r. és Terhelt10 X. r. vádlottak cselekvősege a bünszövetség fogalmának tágabb, elkövetéskor hatályos fogalmát sem merítette ki. Következésképpen nem volt ok a Btk. 2. § (1) bekezdése szerinti főszabálytól való eltérésre, mert az elbíráláskor hatályos törvény sem eredményezte volna e vádlottak cselekményeinek enyhébb elbírálását.

- [147] A bűncselekmények minősítése túlnyomórészt megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

- [148] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást Terhelt1 I. r. vádlott irányító-kezdeményező szerepére vonatkozó megállapítással kiegészítette, illetve a *segítséget*

nyújt elkövetési magatartás helyébe a *rábír* elkövetési magatartás került. Ebből következően megállapította, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a terhére megállapított valamennyi részesi, az elsőfokú bíróság által bűnsegédként elkövetettként értékelt bűncselekményét helyesen a Btk. 14. §-a szerinti felbujtóként valósította meg.

- [149] Itt szükséges utalni ugyanakkor arra, hogy mindez nem érintette a bűnszervezetben elkövetőként felelősségre vont további – Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. – vádlottak bűncselekményeinek bűnsegédi minősítését, bár ők tartalmilag ugyancsak rábírói magatartást fejtettek ki a bűnszervezeten kívül álló, ugyancsak bűnsegédként elítélt személyek irányába, így közvetítve feléjük Terhelt1 I. r. vádlott akaratát. Az állandó bírói gyakorlat szerint azonban a bűnsegéd felbujtója maga is bűnsegédnek, nem pedig felbujtónak minősül.
- [150] Terhelt7 VII. r. vádlott vonatkozásában a Btk. 403. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott számvitel rendje megsértése büntettének folytatólagosan elkövetettkénti minősítését – a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően – mellőzni kellett (*2/f. tényállási pont*), mivel az elkövetési magatartás mindössze egy naptári évet érintett.
- [151] Terhelt14 XIV. r. vádlott esetében a terhére rótt 4 rendbeli költségvetést károsító bűncselekmény közül 1 rendbeli helyesen a Btk. 396. § (1) bekezdésében meghatározott és a (*3) bekezdés b) pontja* szerint minősülő bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette (*az 1/j. tényállási pontot érintően*), az okozott vagyoni hátrány 4.870.378 forint összegére tekintettel. A terhére rótt és az elsőfokú bíróság által 3 rendbeli a Btk. 403. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntette pedig helyesen 4 rendbeli bűncselekmény. Terhelt14 XIV. r. vádlott ugyanis Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r. és Terhelt10 X. r. vádlottak tettesi cselekményéhez nyújtott szándékosan segítséget (*2/l. tényállási pont*). Ez esetben is hangsúlyozni szükséges, hogy nem a büntetőjogi felelősség körének az elsőfokú bíróság álláspontjához viszonyított kiterjesztésére, mindössze a bűncselekmények minősítésének – rendbeliségének – helyesbítésére került sor.
- [152] A fellebbviteli főügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy téves az elsőfokú bíróságnak a hamis magánokirat felhasználásához fűzött jogi indokolásának az a része, amely szerint a bűncselekmény egyéb felhasználásként értékelhető magatartás hiányában, pusztán a valótlan tartalmú számlák könyvelő részére történő átadásával és adatainak a könyvelésbe történő feltüntetésével nem válik befejezetté. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tehát a valótlan tartalmú számlák felhasználásának időpontja az adóbevallás adóhatósághoz történő későbbi benyújtásának idejével azonos. Ugyanakkor az ennek alátámasztására megjelölt eseti döntés ennek éppen az ellenkezőjét tartalmazza. A *BH 2013.176. számú jogeset* ugyanis arról szól, hogy a fiktív számlának az adóbevallás alapját képező könyvelésben való feltüntetése már felhasználásnak minősül akkor is, ha maga a számla nem kerül az adóhatósághoz benyújtásra. Azzal tehát, hogy a hamis számlák a könyvelésbe bekerültek, a bűncselekmény az irányadó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően befejezetté vált. Erre utal a szóban forgó eseti döntés indokolása is, amikor a valótlan tartalmú számla könyvelésben történő lekönyvelését, illetve az ennek alapján készült bevallásnak az adóhatósághoz történő benyújtását egyaránt – az *és* kötőszó használatával – felhasználásnak tekinti. Az elsőfokú bíróság által rögzítettekkel ellentétben pedig az ügyészség nem csak azt a magatartást tette a vád tárgyává, hogy a cégek vezető tisztségviselői valótlan tartalmú adóbevallást nyújtottak be az állami adóhatósághoz, hanem a vád mindegyik esetben tartalmazta azt is, hogy a vádlottak a valótlan tartalmú számlákat felhasználták azzal, hogy azokat az általuk vezetett cégek könyvelésébe beállították, azok adatait a könyvelési nyilvántartásokban szerepeltették.

[153]

VII.

- [154] A büntetés kiszabását megelőzően szükséges részletesebben is foglalkozni az érintett vádlottak bűnszervezetben történő bűnelkövetésének kérdésével, mely nem a bűncselekmények jogi minősítéséhez tartozó jogkérdés, hanem olyan, bármilyen szándékos bűncselekmény elkövetéséhez társítható többes elkövetői forma, mely a Btk. Általános részében hozzá rendelt jogkövetkezményeket – mindenekelőtt a Btk. 91. § (4) bekezdése értelmében a bűncselekmény büntetési tétele felső határának kétszeresére emelkedését – vonja maga után.
- [155] Amint arra a másodfokú bíróság fentebb már utalt: a bűnszervezet törvényi meghatározása a büntetőeljárás során megváltozott. A Btk. 2013. július 1-én hatályba lépett 459. § (1) bekezdésének 1. pontja értelmében a *bűnszervezet három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetése*.
- [156] Az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetésének idején hatályos fenti rendelkezést a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a módosította, a Btk. 459. § (1) bekezdése 1. pontjának 2019. július 1. óta, tehát a bűncselekmények elbírálásakor hatályos szövege szerint a *bűnszervezet legalább három személyből álló, hosszabb időre, hierarchikusan szervezett, konspiratíván működő csoport, amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése*.
- [157] A két törvényi meghatározás egybevetése és a módosító törvény indokolása alapján az állapítható meg, hogy a törvényhozó célja – a jelenleg hatályos szöveg két fogalmi eleme, az újonnan bevezetett, a *szervezett* szóhoz kapcsolódó *hierarchikusan* határozószó, és az összehangolt működés helyébe lépő *konspiratív működés* kodifikálásával – a bűnszervezet megállapításának szigorúbb feltételekhez kötése, következésképpen megnehezítése volt. Jelen esetben ez egyúttal azt is jelenti, hogy az elbíráláskor hatályos meghatározás szerint a bűnszervezetben elkövetettként értékelhető magatartások szükségképpen megfelelnek a korábbi, 2019. július 1. előtt hatályban volt bűnszervezet definíciójának is. A másodfokú bíróság ezért – ugyancsak visszautalva a fentebb, a Btk. időbeli hatályával kapcsolatban tett megállapításokra – azt vizsgálta, hogy az ügyészség által bűnszervezetben bűncselekményeket elkövetőként megvádolt személyek cselekvősége szigorúbb-e – következésképpen a vádlottak számára kedvezőbb – feltételeknek megfelel-e.
- [158] A másodfokú bíróság megítélése szerint az irányadó tényállás alapján a bűnszervezet fogalmi elemei közül a három vagy több személy megléte, e személyek ötévi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmények elkövetésére irányuló célja és a hosszabb időre szervezettség – az elbírált bűncselekmények 2012 és 2014 között három adóóévet öleltek fel – részletesebb indokolást nem igényelnek. Ezek fennállását a bűnszervezet megállapítására egyébként lehetséget nem látó elsőfokú bíróság sem vitatta.
- [159] Az állandó bírói gyakorlat szerint a bűnszervezet fennmaradó fogalmi elemei közül a *hierarchikus szervezettség* nem jelenti valamennyi résztvevő személy hierarchiában való elhelyezkedését, és elegendő akár egy résztvevő szervezői koordináló, irányító szerepének a megléte. E körülmény már olyan alá-fölérendeltséget jelentő személykapcsolatnak tekinthető, amely önmagában megalapozhatja a súlyosabb büntetőjogi értékelést. A csoport *konspiratív működése* – mely a korábbi fogalom összehangolt működésének feleltethető meg – pedig a külvilág elől rejtve történő tevékenységet jelenti, de nem feltételezi a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek

összehangolt tevékenységét kívánja meg. (*Kúria Bfv.II.322/2021/8. számú határozat [48]-[51] pontjai.*)

- [160] A másodfokú bíróság megítélése szerint a terhükre rótt bűncselekményeket különböző elkövetői alakzatban, az érintett gazdasági társaságok és az okozott vagyoni hátrány teljes, illetve csaknem teljes köre tekintetében megvalósító Terhelt1 I. r., Terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak esetében a bünszervezet valamennyi ismérve az elbíráláskor hatályos törvény által támasztott szigorúbb feltételek szerint is megvalósult.
- [161] Az irányadó tényállás szerint a háromszintű céghálózat létrehozója a rokoni, baráti, ismeretségi körébe tartozó személyek bevonásával, irányításával Terhelt1 I. r. vádlott volt. Ő állt tehát a hierarchia csúcsán, aki koordináló szerepét a hozzá közel álló személyek tekintetében közvetlenül, a többiek vonatkozásában pedig Terhelt5 V. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakon keresztül fejtette ki. Ez utóbbi vádlottak álltak aztán kapcsolatban a hierarchiában még lejjebb álló Terhelt11 XI. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottal, illetve közvetlenül vagy rajtuk keresztül azokkal a további résztvevőkkel, akiknek rálátásuk már csak az őket érintő egyes részmozzanatokra volt.
- [162] A működés konspiratív jellege pedig mindenekelőtt a háromszintű céghálózat kialakításában, a legfőbb haszonélvező személyének különböző, ún. vállalkozó cégekkel történő elfedésében, a tényleges és a színlelt foglalkoztató cégek közötti kapcsolatnak egy középső cégcsoport megszervezésével való elleplezésében, a színlelt foglalkoztatást végző gazdasági társaságok meghatározott időközönkénti, folyamatos cseréjében, a székhelyek, irodák áthelyezésében, a terhessé váló cégek külföldi állampolgárságú és hajléktalan személyek kezén történő fantomizálásában, Terhelt1 I. r. vádlottnak a hierarchia alacsonyabb szintjein álló, a szervezethez csak távolabbról vagy alkalmilag kapcsolódó személyekkel kapcsolattartókon keresztül történő érintkezésében volt tetten érhető.
- [163] A másodfokú bíróság egyetértett ugyanakkor az elsőfokú bírósággal abban, hogy az ügyészség által bünszervezetben elkövetőkként felelősségre vonni indítványozott további vádlottak – így Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt8 VIII. r. és Terhelt10 X. r. vádlott – tekintetében a bünszervezetben elkövetés megállapításának törvényi feltételei nem állnak fenn, még az elkövetéskor hatályban volt enyhébb követelmények szem előtt tartása mellett sem.
- [164] A 4/2005. BJE szerint a bünszervezetben elkövetés ugyan azzal szemben is megállapítható, aki annak tevékenységéhez kapcsolódóan akár eseti jelleggel, akár egyetlen bűncselekményt tettesként vagy részesként valósít meg, amennyiben tudata a bünszervezet törvényben meghatározott tárgyi ismérveit átfogja. Az irányadó tényállás azonban e vádlottak vonatkozásában nem tartalmaz olyan tudati tényeket, melyekből a mindössze egy-egy gazdasági társaságban és a teljes cselekménysorozatnak csak egyes mozzanataiban szerepet vállaló személyek tekintetében olyan jogkövetkeztetés lett volna levonható, hogy tudatuk a bünszervezet törvényben meghatározott tárgyi ismérveit, tehát a bűncselekmények bünszervezet keretében történő megvalósítását átfogta volna.
- [165] Ezt követően azonban az elsőfokú bíróság elmulasztotta annak a további jogkérdésnek a vizsgálatát, hogy a szóban forgó vádlottak a terhükre megállapított bűncselekményeket nem *bűnszövetségben* követték-e el.
- [166] A Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pontjában írtak szerint bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten kívül követ el vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bünszervezet. E fogalom meghatározás központi eleme a több bűncselekmény megvalósítását célzó – ugyanakkor a legmagasabb társadalomra veszélyesség szintjét el nem érő – szervezett bűnelkövetés.

- [167] A hozzávetőlegesen három évig tartó, számottevő mennyiségű, valótlan tartalmú számla összegyűjtésére és felhasználására épülő folyamat bizonyos átgondoltságot és szervezést mindenképpen feltételezett, különösen úgy, hogy több esetben már a számlakibocsátó cégek alapítása is színlelt nyilatkozatok közokiratba foglalásával, az erre hajlandóságot mutató személyek kiválasztásával kezdődött. Ilyen előzmények után kellett a gazdasági társaságok működésébe a valótlan tartalmú okiratokat beilleszteni úgy, hogy az a vádlottak vonatkozásában lényeges anyagi haszonnal járjon, jövedelmező legyen. Mindezek összehangolása és lebonyolítása elképzelhetetlen lett volna a felmerülő feladatok megszervezése, egyeztetése nélkül.
- [168] Ugyanakkor a bünszövetség megállapítását a következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem zárja ki az sem, ha az azt megalapozó részcselekmények – mint a költségvetési csalás esetében is – törvényi egység folytán mindössze egyetlen bűncselekményként értékelendők (*BJD 3878*).
- [169] Ekként a költségvetést károsító bűncselekmény Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt10 X. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottak vonatkozásában nemcsak üzletszerűen, de bünszövetségben elkövetettként is minősül. Ennek a megállapításnak azonban a bűncselekményeknek a rendelkező részben megjelenő minősítését, elnevezését és a büntetési tételkeretet érintő hatása nem volt. A költségvetési csalás törvényi tényállásában ugyanis – a Btk. 396. § (3) bekezdés b) pontjában, a (4) bekezdés b) pontjában és az (5) bekezdés b) pontjában egyaránt – a bünszövetség az üzletszerű elkövetéssel együtt alkot önálló minősítő körülményt, tehát együttes megvalósulásuk is ugyanannak a minősített esetnek a keretében értékelendő, jelentőséggel mindössze a büntetés kiszabása körében bírt.

VIII.

- [170]
- [171] A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság csak részben tárta fel helyesen, de az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése és az ügy jogerős befejezése közötti további számottevő időmúlás, illetve a másodfokú bíróság bünszervezettel kapcsolatos eltérő jogi álláspontja is a bűnösségi körülmények személyenkénti ismételt számbevitelét tette indokoltá.
- [172] A másodfokú bíróság azonban ezt megelőzően általánosságban, tehát valamennyi vádlottat érintően az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek.
- [173] Mindenekelőtt annak hangsúlyozását, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések nem, vagy nem megfelelően igazodnak az egyes vádlottakra vonatkozó és bűncselekményeik tárgyi súlyát alapvetően meghatározó összesített elkövetési érték – vagyoni hátrány – nagyságához. Ennek egyik oka kétségtelenül azt volt, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított elkövetési értékeket a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt5 V. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottak vonatkozásában – esetenként számottevő mértékben – helyesbítette. Mindez azt eredményezte, hogy a másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezmények nem tükrözik megfelelően azt az eltérő tárgyi súlyt, amely a költségvetést károsító bűncselekményekhez rendelhető összesített vagyoni hátrány tekintetében az egyes vádlottak cselekvősége között megfigyelhető volt.

- [174] Észlelte továbbá a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő körülmények körében ugyan megemlítette, azonban kellő súllyal nem értékelte azt, hogy Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak – amint arra a bizonyítékok értékelése körében már utalás történt – az eljárás viszonylag korai szakaszában a büntetőeljárás eredményes lefolytatását, a teljes cselekménysorozat feltárását nagyban elősegítő, saját és mások szerepét is tisztázó, valóban feltáró jellegű beismerő vallomást tettek. Némileg kisebb mértékben, de ugyanez mondható el Terhelt10 X. r. és Terhelt13 XIII. r. vádlottak már a nyomozás során előterjesztett beismerő vallomásairól is, akik bűnösségük elismerése mellett ugyancsak feltárták az események általuk ismert részleteit, mindenben alátámasztva ezzel a Terhelt9 IX. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak által elmondottakat. A másodfokú bíróság megítélése szerint az e vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetésekben nem tükröződött megfelelő mértékben az az érintett személyek megbánását is tükröző körülmény, hogy közreműködésük nélkül a cselekménysor egyes mozzanatait nem, vagy csak jelentős nehézségek által lettek volna feltárhatók, bizonyíthatók. A bűnösségük teljes vagy részbeni tagadása mellett tett ténybeli beismerő vallomások – Terhelt7 VII. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottak esetében – a tényállás felderítését ugyancsak nagyban elősegítették. Ezért – bár lényegesen kisebb súllyal – ugyancsak enyhítő hatással bírtak.
- [175] Az ügyben kétségtelenül nyomatékos enyhítő körülményként merült fel a bűncselekmények elkövetése – befejezése – és a jogerős elbírálása között eltelt, mind az elsőfokú bíróság, mind pedig a vádlottak védői által nyomatékosan hangsúlyozott időmúlás. Az elsőfokú bíróság azonban elmulasztotta ennek kapcsán azoknak a részleteknek a számbavételét, amelyek e körülmény differenciált értékelését lehetővé tették volna.
- [176] A Kúria Büntető Kollégiuma szerint *enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el; minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, amely enyhítőként értékelhető. Nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt; csökken a nyomatéka vagy el is enyészhet, ha az időmúlást maga az elkövető idézte elő. Enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt; nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogvatartásban volt és ilyenkor az előzőnél rövidebb tartam is enyhítőként értékelhető* (56/2007. BKv. III/10. pont).
- [177] A nyomozó hatóságnak olyan büntetőügy felderítését, a bizonyításához szükséges bizonyítási eszközök felkutatását, összegyűjtését és értékelését kellett elvégeznie, melynek ebből a szempontból leglényegesebb sajátossága a hatóságok tudatos félrevezetésére törekvő szervezetség volt; a vádlottak a háromszintű céghálózat megteremtésével és működtetésével, az érintett gazdasági társaságok cseréjével és fantomizálásával, valódi döntési helyzetben nem lévő személyek előtérbe állításával, a tényleges haszonélvezők leplezésével, jogszerű gazdasági tevékenység látszatának megteremtésével éppen arra törekedtek, hogy a nyomozó hatóság tevékenységét, eljárását késleltessék, illetve megnehezítsék.
- [178] A nyomozó hatóság tehát nehezen átlátható, nagyszámú személyt, gazdasági társaságot érintő és eljárási cselekmény foganatosítását feltételező ügyben járt el. A nyomozati eljárás lefolytatása ilyen körülmények között is időszerű volt, a 2014. tavaszán záruló elkövetési időhöz képest 2014. március 31-én már a nyomozás elrendelésére, 2016. június 21-én pedig vádemelésre került sor. Ehhez viszonyítottan az elsőfokú bírósági eljárás csaknem négy évig tartott, a nem jogerős ítélet kihirdetésének határnapja 2020. június 18. A felterjesztett iratok 2020. november 30-án érkeztek a fellebbviteli főügyészségre, 2021. január 21-én pedig a másodfokú bíróságra, a fellebbezési eljárás némileg több mint egy évet vett igénybe.
- [179] Az eljárás elhúzódása tehát kizárólag az első- és másodfokú bíróság működési körén belül merült fel. Az elsőfokú eljárás négyéves tartamát némileg indokolatlannak találta a másodfokú bíróság, különösen arra tekintettel, hogy a bizonyítékok túlnyomó többsége már a

vádemelés időpontjában is rendelkezésre állt. A másodfokú bírósági eljárást a járványügyi helyzet késleltette, ilyen okból került sor egy alkalommal a már kitűzött nyilvános ülése beállítására is.

- [180] Miután azonban ezek a körülmények a vádlottaknak nem voltak felróhatók: az időmúlás tényét nagy nyomatékka a javukra kellett értékelni. Ennek során tehát a bűncselekményeknek az elkövetési értékben megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyával és büntetési tételével állt tehát szemben ez a hét évet meghaladó időmúlás, ezen belül a bírósági eljárás öt évet meghaladó tartama.
- [181] A másodfokú bíróság által a törvényi minimumhoz közelítő, az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott büntetések – erre még a bünszervezettel érintett vádlottak esetében is volt példa –, illetőleg a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése és a próbaidő tartamának kedvező megállapítása mindenekelőtt az időmúlásra és az ügy felderítését nagyban elősegítő, feltáró jellegű beismerő vallomásokra – mint a legnagyobb nyomatékú enyhítő körülményekre volt visszavezethető.

[182] IX.

- [183] A Btk. 91. § (1) bekezdése értelmében azzal szemben, aki a szándékos bűncselekményt bünszervezetben követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a huszonöt évet nem haladhatja meg. A Btk. 81. § (4) bekezdése szerint pedig, ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét a bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések alapján a halmazati büntetés kiszabásának elveit rögzítő (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani.
- [184] A fentiekre figyelemmel az irányadó büntetési tételkeret a bűncselekmények elkövetésével 785.153.240 forint vagyoni hátrány okozásában közreműködő *Terhelt I. r. vádlott* vonatkozásában öt évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti irányadó középértéke tizenöt év.
- [185] A másodfokú bíróság esetében súlyosító körülményként értékelte a kettőt meghaladó bűnhalmazatot, valamint az érintett bűncselekmények folytatódó elkövetését. Enyhítő körülmény a büntetlen előélete, a nem gyógyítható szembetegsége, a kiskorú gyermek eltartása és az időmúlás ténye volt. Ez utóbbi súlyát tovább növelte, hogy a vádlott mintegy hét és fél hónapot letartóztatásban volt, másfél éven át pedig bűnügyi felügyelet hatálya alatt állt. A megváltozott elkövetői minőségére tekintettel a bűnszegédi elkövetés enyhítő körülményként a javára már nem volt figyelembe vehető.
- [186] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ilyen körülmények között – figyelemmel az elkövetési értéknek, a halmazati büntetés alapjának, illetve a középértéknek a változására is – az elsőfokú bíróság által kiszabott hat év szabadságvesztés eltúlzottan enyhe, nem alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott célok eléréséhez. Ezért a szabadságvesztés tartamát 7 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás mértékét pedig 8 évre súlyosbította azzal, hogy a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [187] A Btk. 37. § (3) bekezdésének bb) pontja szerint a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozata fegyház, ha az elítélt a bűncselekményt bünszervezetben követte el. A másodfokú bíróság azonban a Btk. 35. § (2) bekezdésének alkalmazásával a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a vádlott nem gyógyítható szembetegsége figyelemmel börtönben

rendelte végrehajtani. Az elsőfokú bíróság végrehajtási fokozatot érintő rendelkezését tehát nem kellett megváltoztatni.

- [188] A 142.650.077 forint vagyoni hátrány okozásában érintett *Terhelt2 II. r. vádlott* vonatkozásában az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke tíz év. Súlyosító körülmény a kettőt meghaladó bűnhalmazat, a folytatólagos elkövetés, továbbá a költségvetési csalás két körülménynél fogva súlyosabb minősülése. Enyhítő körülmény ugyanakkor büntetlen előélete, a kiskorú gyermek eltartása és az időmúlás.
- [189] Az elkövetési érték nagyságára figyelemmel a másodfokú bíróság úgy látta, hogy a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetében sem mellőzhető, annak mértékét azonban a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával 3 évre, a közügyektől eltiltás tartamát pedig 4 évre enyhítette.
- [190] *Terhelt3 III. r. vádlott* vonatkozásában az okozott vagyoni hátrány összege 28.645.000 forint volt. A Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján a halmazati büntetés alapja kettőtől tizenkettő évet el nem érő tartamú szabadságvesztésig terjed, melynek Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke hét év.
- [191] Súlyosító körülmény a közbizalom elleni vétség folytatólagos elkövetése, továbbá a költségvetési csalás kétszeres minősülése. Ugyanakkor a kétszeres értékelés tilalmára visszavezethetően nem róható a terhére a kettőt meghaladó bűnhalmazat, mert a bűnhalmazatban álló három bűncselekményre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartama nem merítette ki a legmagasabb büntetési tétel felével emelt mértékét; így az alkalmazható büntetési tételkeret meghatározásánál az előbbi vált irányadóvá, következésképpen annak meghatározásakor mindhárom bűncselekmény büntetési tétele jelentőséghez jutott. Javára kellett figyelembe venni a büntetlen előéletét és az időmúlást, ugyanakkor mellőzni az elsőfokú bíróság által tévesen enyhítő körülményként értékelt részbeni felmentő rendelkezésre történő utalást.
- [192] A másodfokú bíróság álláspontja szerint mindenekelőtt az összesített elkövetési értékre és a számottevő időmúlásra figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés eltúlzottan súlyos, ezért annak tartamát – a Btk. 82. § (1) és (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával – 1 évre, felfüggesztésének próbaidejét pedig 2 évre enyhítette.
- [193] *Terhelt4 IV. r. vádlott* 57.424.000 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre. Halmazati büntetésének alapja a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése értelmében öt évtől tizennégy évet el nem érő tartamú szabadságvesztésig terjed, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke kilenc év hat hó.
- [194] Terhére volt értékelendő, hogy a költségvetési csalás büntette két körülménynél fogva is súlyosabban minősül, illetve a további két bűncselekmény folytatólagos elkövetése. Ugyancsak a már ismertetett indokok alapján kellett mellőzni a súlyosító körülmények köréből a kettőt meghaladó bűnhalmazatra hivatkozást. Ezzel szemben enyhítő körülmény volt büntetlen előélete, az időmúlás ténye és – testvéréhez hasonlóan – nem gyógyítható szembetegsége. Hasonlóképpen az, hogy a vagyoni hátrány a súlyosabb minősítéshez szükséges értékhatárt csak kismértékben haladta meg.
- [195] A másodfokú bíróság a szabadságvesztésnek az ún. enyhítő szakasz alkalmazásával történő kiszabásával, a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésével egyetértett, azonban az enyhítő körülmények nagyobb számára és nyomatékára tekintettel a szabadságvesztés tartamát 1 év 4 hónapra, felfüggesztésének próbaidejét pedig 3 évre enyhítette, megállapítva hogy azt – végrehajtásának elrendelése esetén – szembetegségére tekintettel, a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján eggyel enyhébb, fogház fokozatban kell végrehajtani.

- [196] *Terhelt5 V. r. vádlott*, mint bűnszervezetben elkövető tettesként és részesként mindösszesen 785.153.240 forint vagyoni hátrány okozásában volt érintett. Az irányadó büntetési tételkeret esetében – a Btk. 81. § (1), (3) és (4) bekezdései és a Btk. 91. § (1) bekezdése értelmében – öt évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke tizenöt év.
- [197] A terhére kellett értékelni a kettőt meghaladó bűnhalmazatot és az érintett közbizalom elleni bűncselekmények, valamint a számvitel rendje megsértésének büntette vonatkozásában a folytatólagos elkövetést. Büntetlen előélete, a kiskorú gyermek eltartása, az érintett bűncselekmények bűnsegédként való megvalósítása és az időmúlás enyhítő körülményként került értékelésre.
- [198] A másodfokú bíróság a bűnszervezetben történő elkövetés megállapítására és az elkövetési érték nagyságára figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést eltúlzottan enyhének találta, ezért azt – a törvényi minimumot némileg meghaladó – 5 év 6 hó szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra súlyosbította. A szabadságvesztést a Btk. 37. § (3) bekezdésének bb) alpontja szerint fegyházban kell végrehajtani, melyből a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [199] *Terhelt6 VI. r. vádlott* esetében az okozott vagyoni hátrány 20.803.504 forint. A büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel kettőtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke hét év.
- [200] Súlyosító körülmény vonatkozásában a kettőt meghaladó bűnhalmazat, a költségvetési csalás kétszeres minősülése, valamint az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése. A javára kellett értékelni a büntetlen előéletét, a két kiskorú gyermek eltartásáról történő gondoskodást és az időmúlást.
- [201] A másodfokú bíróság az elkövetési értékre és az enyhítő körülmények, így különösen az időmúlás nagy nyomatékára figyelemmel a szabadságvesztésének tartamát – ez esetben is a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával – 1 évre, a felfüggesztés próbaidejét pedig 2 évre enyhítette.
- [202] *Terhelt7 VII. r. vádlott* a költségvetést károsító bűncselekményt 19.113.000 forint vonatkozásában követte el. A halmazati büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján kettőtől tizenkettő évet el nem érő tartamú szabadságvesztésig terjed, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke hét év.
- [203] Terhére kellett értékelni a halmazatban álló cselekmények kettőt meghaladó számát, a költségvetési csalás kétszeres minősülését és az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetését. Cselekvőségét – kiskorú veszélyeztetése és szexuális visszaélés büntette miatt indult, büntetőjogi felelősségének megállapításával és felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával záruló – büntetőeljárás hatálya alatt valósította meg; ez ugyancsak súlyosító körülmény. Hasonlóképpen a közbizalom elleni és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményeinek folytatólagos elkövetése. Ugyanakkor a fentebb már kifejtett indokokra figyelemmel nem volt a terhére értékelhető a kettőt meghaladó bűnhalmazat. Enyhítő körülmény ezzel szemben a ténybeli beismerő vallomása, az időmúlás, és – az eljárás hatálya alatti bűnelkövetés miatt csekély súllyal – az, hogy az elkövetéskor büntetlen előéletű volt.
- [204] A másodfokú bíróság esetében is a vagyoni hátrány mértékére és az egyes enyhítő körülmények nagy nyomatékára figyelemmel a szabadságvesztés tartamát – ugyancsak a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával – 1 évre, a felfüggesztés próbaidejét pedig 2 évre enyhítette.
- [205] *Terhelt8 VIII. r. vádlott* vonatkozásában az elkövetési érték 219.975.064 forint volt. A halmazati büntetés Btk. 81. § (1) és (3) bekezdés szerinti tételkerete öttől tizennégy évet el

nem érő tartamú szabadságvesztésig terjed, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke kilenc év hat hónap.

- [206] Súlyosító körülmény, hogy a költségvetési csalás két körülménynél fogva is súlyosabban minősül és az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése. A kettőt meghaladó bűnhalmazatot azonban a kétszeres értékelés tilalmára visszavezethetően ez esetben is mellőzni kellett a súlyosító körülmények köréből. Ezzel szemben a büntetlen előélete, az időmúlás és a megromlott egészségi állapota a javára enyhítő körülményként került figyelembevételre.
- [207] A másodfokú bíróság elsősorban a költségvetést károsító bűncselekménynek az elkövetési értékben megnyilvánuló kiemelkedő tárgyi súlyára figyelemmel úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzottan enyhe, ezért azt – a Btk. 82. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés b) pontját továbbra is alkalmazva – 3 év 6 hónap szabadságvesztésre, a közügyektől eltiltás mértékét pedig 4 évre súlyosította.
- [208] *Terhelt9 IX. r. vádlott* – mint bünszervezetben elkövető – vonatkozásában a teljes elkövetési érték 785.153.177 forint volt. Az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 91. § (1) bekezdése és a Btk. 81. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján öt évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke tizenöt év.
- [209] A másodfokú bíróság terhére értékelte a kettőt meghaladó bűnhalmazatot és az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetését. A vádlott visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő, azonban ezt csak igen kis súllyal lehetett figyelembe venni, mert elítélésére – a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekményekhez képest teljesen más jellegű bűncselekmények – 2001-ben kábítószerrel visszaélés büntette, 2012-ben pedig ittas járművezetés vétsége miatt került sor. Enyhítő körülmény volt a két kiskorú gyermek eltartásáról történő gondoskodás, a bűnsegédi közreműködés, az idő múlása azzal, hogy mintegy másfél évet bűnügyi felügyelet hatálya alatt állt, közel egy hónapot pedig letartóztatásban töltött, valamint igen nagy nyomattal a fentebb már említett bűnösségére is kiterjedő, feltáró jellegű beismerő vallomása.
- [210] Ilyen körülmények között a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát a másodfokú bíróság a bünszervezetben elkövetőkkel szemben sem kizárt enyhítő rendelkezés, a Btk. 82. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pontja alkalmazásával 4 évre enyhítette. A bünszervezetben elkövetésre figyelemmel azonban a szabadságvesztést a Btk. 37. § (3) bekezdés bb) alpontja szerint fegyházban rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a Btk. 38. § (4) bekezdésének c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [211] *Terhelt10 X. r. vádlott* vonatkozásában 161.753.222 forint az okozott vagyoni hátrány. A büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése folytán öt évtől tizennégy évet el nem érő tartamú szabadságvesztésig terjed, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke kilenc év hat hónap.
- [212] A másodfokú bíróság terhére értékelte, hogy a költségvetési csalás két körülménynél fogva is súlyosabban minősül, valamint az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetését. A kettőt meghaladó bűnhalmazat értékelését a kétszeres értékelés tilalmára figyelemmel esetében is mellőzni kellett. Kiskorú gyermek eltartásáról történő gondoskodása, büntetlen előélete enyhítő körülmény, illetve igen nagy nyomattal kellett figyelembe venni e körben feltáró jellegű beismerő vallomását, valamint az időmúlás tényét is.
- [213] Mindezekre tekintettel már az elsőfokú bíróság részéről indokolt volt a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazása, tehát a büntetési tétel alsó határánál enyhébb szabadságvesztés kiszabása. A másodfokú bíróság azonban szabadságvesztését – különösen a beismerő vallomására figyelemmel – 2 év 4 hónapra tovább

enyhítette. Végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére azonban törvényi lehetőség már nem volt.

- [214] A bünszervezetben elkövető *Terhelt11 XI. r. vádlott* ugyancsak a teljes elkövetési értékben érintett, 785.153.240 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre. A vele szemben irányadó büntetési tételkeret a Btk. 91. § (1) bekezdése és a Btk. 81. § (1), (3) és (4) bekezdése értelmében öt évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke tizenöt év.
- [215] A kettőt meghaladó bűnhalmazat, az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése súlyosító körülmény. Az elkövetéskori büntetlen előélet enyhítő hatása igen csekély, miután utóbb a most elbírált bűncselekményekkel azonos időszakban megvalósított, nagyrészt ugyanilyen bűncselekmények miatt időközben öt alkalommal pénzbüntetésre, három esetben pedig felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték. Enyhítő körülmény ugyanakkor az érintett bűncselekmények bűnsegédként történő megvalósítása, két kiskorú gyermek eltartásáról történő gondoskodása, illetve nagy nyomattal az időmúlás – mintegy másfél évet bűnügyi felügyelet hatálya alatt állt és kettő napot őrizetben töltött – és a bűnösségére is kiterjedő, feltáró jellegű beismerő vallomás.
- [216] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával állapította meg vele szemben a szabadságvesztést, 4 év 6 hónapra enyhítve annak tartamát, egyúttal 5 év közügyektől eltiltásra mérsékelve a mellékbüntetést. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata azonban a bünszervezetben történő elkövetésre figyelemmel a Btk. 37. § (3) bekezdésének bb) alpontja értelmében fegyház, melyből a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [217] *Terhelt12 XII. r. vádlott*, mint bünszervezetben elkövető 368.416.012 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre. A büntetési tételkeret a Btk. 91. § (1) bekezdése és a Btk. 81. § (1), (3) és (4) bekezdései értelmében öt évtől huszonöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke tizenöt év.
- [218] Esetében a kettőt meghaladó bűnhalmazat és az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése volt súlyosító körülmény. Mellőzni kellett ugyanakkor az elsőfokú bíróság által e körben értékelt büntetett előéletét, miután a bűncselekmények elkövetésekor büntetlen előéletű volt. Ez utóbbi enyhítő körülmény, melynek nyomattát kétségtelenül csökkenti, hogy 2020-ban kábítószer birtoklásának büntette miatt felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték. Az időmúlást, a ténybeli beismerő vallomását, valamint az érintett bűncselekmények bűnsegédkénti elkövetését ugyancsak a javára kellett értékelni.
- [219] A másodfokú bíróság – elsősorban a beismerő vallomásra és az időmúlásra figyelemmel – továbbra is a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 év 4 hónapra enyhítette azzal, hogy azt a Btk. 37. § (3) bekezdésének bb) pontja alapján fegyházban kell végrehajtani, melyből a Btk. 38. § (4) bekezdés c) pontja alapján feltételes szabadságra nem bocsátható.
- [220] *Terhelt13 XIII. r. vádlott* 233.532.630 forint vagyoni hátrány okozásában működött közre. A halmazati büntetés tételkerete a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke tíz év.
- [221] A kettőt meghaladó bűnhalmazat, az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése, továbbá a költségvetési csalás kétszeres minősülése került súlyosító körülményként értékelésre. Ezzel szemben büntetlen előélete, egy kiskorú gyermek eltartása, a terhére rótt bűncselekmények túlnyomó többségének bűnsegédként történő megvalósítása, az időmúlás és beismerő vallomása volt egyaránt nagy nyomattal a javára figyelembe vehető.

- [222] A másodfokú bíróság a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását az elkövetési érték nagyságára figyelemmel a nagyszámú és nyomatékos enyhítő körülmény ellenére sem látta mellőzhetőnek, annak tartamát azonban – figyelemmel továbbra is a Btk. 82. § (1) bekezdésére és a (2) bekezdés b) pontjára – kettő év hat hónap szabadságvesztésre enyhítette. Az egy kiskorú gyermek eltartásáról anyaként történő gondoskodását pedig olyan különösen méltányolható oknak ítélte, amely lehetővé tette a Btk. 38. § (3) bekezdésének alkalmazását, feltételes szabadságra bocsátásának a büntetés fele részének letöltése utáni engedélyezését.
- [223] *Terhelt14 XIV. r. vádlott* 79.194.516 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott szándékosan segítséget. A büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a középérték a Btk. 80. § (2) bekezdésére figyelemmel tíz év.
- [224] A kettőt meghaladó bűnhalmazat, a költségvetést károsító bűncselekmények két körülménynél fogva történő súlyosabb minősülése és az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetése súlyosító, míg a kiskorú gyermek eltartása, a bűnsegédi közreműködés, az időmúlás, illetőleg ténybeli beismerő vallomása enyhítő körülmény volt.
- [225] A másodfokú bíróság az enyhítő körülmények számára és nyomatékára figyelemmel a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 3 évre enyhítette.
- [226] *Terhelt15 XV. r. vádlott* 100.887.644 forint vagyoni hátrány okozásában vett részt. Az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése alapján öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek középértéke a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint tíz év.
- [227] A kettőt meghaladó bűnhalmazat, a költségvetést károsító bűncselekmény két körülménynél fogva súlyosabban minősülése, továbbá az érintett közbizalom elleni és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények folytatólagos elkövetése volt súlyosító körülmény. Az utóbb, 2018. évben ittas járművezetés vétsége miatt közérdekű munkára és járművezetéstől eltiltásra ítéltése némileg csökkentette elkövetéskori büntetlen előéletének enyhítő hatását. Ezen túlmenően egy kiskorú gyermek eltartása, a bűncselekmények túlnyomó részének bűnsegédkénti megvalósítása, az időmúlás és a ténybeli beismerő vallomás bizonyult enyhítő körülménynek. A másodfokú bíróság ez utóbbiak nagyobb számára és súlyára figyelemmel az ugyancsak a Btk. 82. § (1) bekezdésének és a (2) bekezdés b) pontjának alkalmazásával a kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejét 4 évre enyhítette.
- [228] *Terhelt16 XVI. r. vádlott* vonatkozásában az elkövetési érték 107.800.487 forint volt. A halmazati büntetés tételkerete a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, melynek Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke tíz év.
- [229] Súlyosító körülmény a kettőt meghaladó bűnhalmazat, a közbizalom elleni és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények folytatólagos elkövetése, továbbá a költségvetési csalás kétszeres minősülése. Javára kellett ugyanakkor értékelni büntetlen előéletét, az érintett bűncselekményekben a bűnsegédi elkövetési magatartást, az időmúlást és saját szerepét feltáró ténybeli beismerő vallomását.
- [230] A másodfokú bíróság már az elsőfokú bíróság által is a Btk. 82. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés b) pontjának az alkalmazásával kiszabott szabadságvesztést – az enyhítő körülmények számára és nyomatékára figyelemmel – 2 évre enyhítette.
- [231] A közbizalom elleni bűncselekmények miatt elítélt *Terhelt18 XVIII. r. vádlott* esetében a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésén alapuló büntetési tételkeret három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke kettő év négy hónap tizenöt nap.

- [232] A kettőt meghaladó bűnhalmazat és a próbára bocsátás próbaideje alatt történő elkövetés súlyosító, míg a két kiskorú gyermek eltartásáról történő gondoskodás, az időmúlás, a bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomás pedig enyhítő körülmény volt.
- [233] A másodfokú bíróság halmazati büntetését elsősorban az időmúlásra figyelemmel – amely a rá irányadó büntetési tételkerethez képes különösen számottevő volt – pénzbüntetését az egyéb rendelkezések érintetlenül hagyása mellett 100 napi tételre enyhítette.
- [234] *Terhelt19 XIX. r. vádlott* tekintetében az irányadó büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése folytán ugyancsak három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, melynek a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke kettő év négy hónap tizenöt nap.
- [235] Esetében a másodfokú bíróság súlyosító körülményt nem észlelt. Enyhítő körülményként kellett ugyanakkor figyelembe venni azt, hogy két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, az időmúlást, a bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomását, valamint büntetlen előéletét. Ez utóbbi ugyanakkor rendkívül csekély súllyal jelentkezett, miután utóbb más bűncselekmények miatt büntetőjogi felelősségét – részben jogerősen, részben nem jogerősen – több eljárásban megállapították.
- [236] Az enyhítő körülmények nagy számára és súlyára figyelemmel a vele szemben alkalmazott próbára bocsátás próbaidejének – 1 évre történő – enyhítésére volt lehetőség a másodfokú eljárásban.
- [237] *Terhelt22 XXII. r. vádlottat* érintően a büntetési tételkeret a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésére figyelemmel ugyancsak három hónaptól négy év hat hónapig terjedő szabadságvesztés volt, melynek középértéke a Btk. 80. § (2) bekezdése folytán kettő év négy hónap tizenöt nap.
- [238] A kettőt meghaladó bűnhalmazat súlyosító körülményként, büntetlen előélete, az időmúlás, a bűnsegédi közreműködése és a beismerő vallomása ugyanakkor enyhítő körülményként volt értékelendő.
- [239] A másodfokú bíróság a fenti tényezőket mérlegelve úgy látta, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott halmazati büntetés a Btk. 79. §-ában megfogalmazott büntetési célok eléréséhez szükséges és elégséges, annak megváltoztatására, sem súlyosbítására, sem pedig enyhítésére törvényes ok és lehetőség nem volt.
- [240] A másodfokú bíróság a büntetőjogi jogkövetkezményeket sérelmező fellebbezéseket, illetve a fellebbezések büntetőjogi jogkövetkezményeket sérelmező részét ennyiben találta megalapozottnak.

[241] **X.**

- [242] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezéseinek körében a *Terhelt4 IV. r.* és *Terhelt10 X. r.* vádlottaktól lefoglalt készpénzt az elsőfokú bíróság helyesen a velük szemben kiszabott pénzbüntetés és bűnügyi költség megfizetésére kötelezés biztosítására visszatartani rendelte. Ennek a jogintézménynek az alkalmazása azonban szükségszerűen feltételezi a visszatartani rendelt pénzösszeg kiadására vonatkozó rendelkezést is, hiszen logikai szempontból is csak az a pénzösszeg tartható vissza, amelyet megelőzően a visszatartással érintett személy részére kiadni rendelték. A másodfokú bíróság a hiányzó rendelkezéseket a Be. 321. § (1) bekezdésének alkalmazásával pótolta.

- [243] A Btk. 74/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ellenkező bizonyításáig vagyonek Kobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni és vagyonek Kobzást kell elrendelni arra a vagyonra, amelyet az elkövető a bünszervezetben való részvétele alatt szerzett.
- [244] Az elsőfokú bíróság – tekintettel arra, hogy a bünszervezetben történő elkövetést egyikük vonatkozásában sem látta megállapíthatónak – a Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt10 X. r. és Terhelt13 XIII. r. vádlottak vonatkozásában elrendelt zár alá vételt feloldotta, illetve a Terhelt1 I. r. vádlottal szemben házastársa édesanyjától lefoglalt 8 millió forint készpénzt, a cím70 alatti irodahelyiségben lefoglalt 72.420 forintot, a egyéb érdekelt11től lefoglalt 2.969.065 forint készpénzt, illetve 18 darab egyenként 100 forint névértékű illetékbélyeget, míg Terhelt9 IX. r. vádlott esetében az élettársától lefoglalt 1.430 euró, 30 kuna és 3.370.500 forint készpénzt az e vádlottakkal szemben kiszabott pénzbüntetés és bünygyi költség biztosítására – ugyancsak kiadásuk elrendelése nélkül – visszatartani rendelte.
- [245] A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az e vagyontárgyakkal kapcsolatos megalapozott döntéshez szükséges tényeket – arra is figyelemmel, hogy a lefoglalás részben más személyektől történt – nem derítette fel, azokkal kapcsolatban tényállást nem állapított meg. Ezért a másodfokú bíróság a zár alá vett és lefoglalt vagyontárgyakat és pénzösszegeket érintő vagyonek Kobzás kérdésében megalapozott döntést hozni annak ellenére sem tudott, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakat bünszervezetben elkövetőkként vonta felelősségre.
- [246] Erre tekintettel Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában a zár alá vétel feloldására, illetve a Terhelt1 I. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottakat érintően a visszatartására vonatkozó ítéleti rendelkezéseket a Be. 609. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a Be. CVI. Fejezetében szabályozott külön eljárás – eljárás vagyon vagy dolog elvonása, adat hozzáférhetetlenné tétele érdekében – lefolytatására hívta fel.
- [247] A másodfokú bíróság a bünygyi költségre vonatkozó és csaknem valamennyi vádlottat érintően pontatlan rendelkezéseket a rendelkező részben írtak szerint helyesbítette.
- [248] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt14 XIV. r. vádlottak vonatkozásában a büncselekmények minősítésére, Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottakat érintően a büntetőjogi jogkövetkezményekre, valamint az ismertetett egyéb rendelkezésekre vonatkozóan – a Be. 606. § (1) bekezdésében írtak szerint – megváltoztatta.
- [249] A további rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.
- [250] A másodfokú eljárásban felmerült bünygyi költség viselésére kötelező rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2022. február 14.

Dr. Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 15.B.193/2016/848. számú ítéletének Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt8 VIII. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt10 X. r., Terhelt11 XI. r., Terhelt12 XII. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt18 XVIII. r., Terhelt19 XIX. r. és Terhelt22 XXII. r. vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítéltábla Bf.II.5/2021/41. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2022. évi február hó 14. napján jogerőre emelkedett és – Terhelt3 III. r., Terhelt4 IV. r., Terhelt6 VI. r., Terhelt7 VII. r., Terhelt14 XIV. r. és Terhelt15 XV. r. vádlottak esetében fel nem függesztett részében – végrehajthatóvá vált.

Dr. Krémer László s.k.
a tanács elnöke